

Mi o sebi

Glasiło Društva upokojencev Škofja Loka št.13 letnik IV september 2010

PRGIŠČE LEPIH DOŽIVETIJ

Foto: Z. Ramovš

Foto: Z. Ramovš

Foto: Z. Ramovš

Foto: Z. Ramovš

Foto: Z. Ramovš

- 4** Iz naše preteklosti
Milan Žakelj, peti predsednik DU Škofja Loka
- 5** V spomin Milici Kalan
- 6** Reportaža s piknika
- 8** Srečanje upokojencev Gorenjske
- 9** Angelca Gaber, bivša poverjenica
- 9** **Univerza za tretje življenjsko obdobje**
Program študijskih krožkov
- 12** Pogovor z Jelko Dolinar
Bralna značka
- 13** Jožefa Mezeg, zvesta bralka knjig
- 15** **Obletnice so naše bogastvo**
Ivan Hafner, spomini na maturo pred 55. leti
- 16** Prijateljci sta praznovali zlato poroko
- 18** **Dolgo, dolgo življenje**
Sto let Ivanke Tušek
- 19** Sto let Marije Verčič
- 19** **Zanimive osebnosti**
Urška Bizjak, vrhunska gorska tekačica in kolesarka
- 21** Marjan Gantar, združeni smo močni
- 23** Janez Franko goji krompir v travni zastirki
- 24** **Športni mozaik**
Kegljači so vedno aktivni
- 25** Še zadnja prvenstva PZDU Gorenjske
- 26** Uspehi naših balinark
- 26** **Gremo na pot**
- 27** **Projekt starejši za starejše**
Demenca
- 28** **Vaše vrstice**
Iztrgano pozabi
- 28** **Kje so naši člani?**
Na Škotsko
- 29** Z letovanja na Malem Lošinju
- 30** Letovanje na Malem Lošinju
- 31** Foto galerija
- 32** Foto galerija

TUDI TO SMO MI

Jelka Mlakar

Čeprav številka trinajst pregovorno prinaša nesrečo, smo prepričani, da to ne bo veljalo za 13. številko našega glasila MI O SEBI. V njej smo namreč nekoliko skrenili z načrtane poti oziroma programske zasnove, s katero smo se zavezali, da bomo pisali predvsem o naših aktivnostih, načrtih in se dosledno izogibali različnih političnih tem. Vendar pa aktualni dogodki kažejo, da se bomo morali upokojenci bolj angažirati tudi na tem področju. Morda pa bodo letošnje lokalne volitve le pripeljale v občinski svet občine Škofja Loka ljudi, ki bodo imeli več posluha za potrebe starejših. Tej populaciji bi moral biti bolj naklonjen tudi bodoči župan. Zelo zgovoren je podatek, da je v občini Škofja Loka preko šest tisoč upokojencev, ki so s svojim delom v preteklosti veliko doprinesli k razvoju občine in kvalitetnejšemu življenju občanov. Poleg tega je zelo žalostno, da naše društvo že več let moleduje za ustrežnejše prostore za delo in za pravičnejši delež sredstev iz občinskega proračuna.

Vse to so razlogi za odločitev, da v prilogi k 13. številki našega glasila objavimo glavne poudarke volilnih programov političnih strank in županskih kandidatov, ki se bodo potegovali za naše glasove na lokalnih volitvah 10. oktobra 2010.

V tej številki glasila Mi o sebi vas vabimo tudi na Univerzo za tretje življenjsko obdobje k vpisu v krožke za študijsko leto 2010/11. »Novica dneva« pa je razpis za bralno značko za literaturo v slovenskem jeziku. Z njo želimo v našo knjižnico privabiti čim več bralcev, ki se bodo pridružili tistim, ki že vedo, da je dobra knjiga najboljša družba.

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA NAŠE ČLANICE

V avli društva smo v ponedeljek, 6.9.2010, odprli fotografsko razstavo naše članice Marinke Berčič, doslej najobširnejšo razstavo v prostorih našega društva. Marinka, ki je bila nekaj časa tudi članica Fotokluba Anton Ažbe Šk. Loka, razstavlja 36 slik pod naslovom STVARJENJE MED NEBOM IN ZEMLJO. Osrednja tema njene razstave so lepote narave, ki jih avtorica išče, kamorkoli jo vodi pot. Vabimo vas, da si bogato zbirko slik ogledate tudi vi!

Izdajatelj:

Društvo upokojencev Škofja Loka
Partizanska cesta 1, 4220 Škofja Loka

Tel. (04) 512 06 64

e-pošta: drustvo.upokojencev@siol.net

Odgovorna urednica:

Jelka Mlakar

Stalne sodelavke:

Meri Bozovičar, Julija Jenko,
Borjana Koželj, Marinka Logar,
Marinka Mesec, Maruša Mohorič,
Nadja Podgoršek

Lektorica:

Marija Draškovič

Oblikovanje:

Nevenka Mandić Orehek

Urednica fotografije:

Zlata Ramovš

Tisk:

GTO Košir d.o.o.

Naklada: 2500 izvodov

Posamezni izvod stane 1,00 EUR.

ISSN 1855-0975

Naslednja številka glasila
bo izšla
10. decembra 2010.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV ŠKOFJA LOKA

Partizanska cesta 1

4220 Škofja Loka

Tel. tajništvo: (04) 512 06 64

Tel. blagajne: (04) 512 63 08

Fax: (04) 512 63 09

E-pošta: drustvo.upokojencev@siol.net

Uradne ure: sredo in petek od 8. do 12. ure

MILAN ŽAKELJ, PETI PREDSEDNIK DU ŠKOFJA LOKA 1972-1988

Julija Jenko

MILAN ŽAKELJ IMA V 60-LETNI ZGODOVINI NAŠEGA DRUŠTVA NAJDALJŠI PREDSEDNIŠKI STAŽ, SAJ MU JE PREDSEDOVAL KAR ŠESTNAJST LET.

Društvu je bil naklonjen že pred tem. Leta 1963, ko so slavnostno razvili prvi društveni prapor, je bil kot takratni direktor Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj pokrovitelj društva, njegov boter pa predsednik skupščine občine Škofja Loka Milan Osovníkar.

Ko je občinski odbor podružnice DU SRS na občnem zboru 23. 11. 1975 sprejel sklep o ustanovitvi samostojnega Društva upokojencev Škofja Loka, je bil med ustanovnimi člani.

Čeprav se sam iz zdravstvenih razlogov s športom ni ukvarjal, si je močno prizadeval za razvoj športa in rekreacije. Leta 1982 je nagovoril Sreča Tušarja, da je pri DU prevzel šport. Ustanovljeni sta bili dve komisiji, ena za šport in ena za rekreacijo. **V športni komisiji so bili Ernest Lotrič, Srečko Tušar in Matija Čujevič, v komisiji za rekreacijo oz. izlete pa Janez Mlakar, Zdenko Furlan in Franc Finžgar.** Športna komisija je sestavila tudi ekipe za smučanje, kegljanje, streljanje in balinanje. Leta 1984 so se že začele priprave na izvedbo republiškega tekmovanja v šahu in streljanju z zračno puško. Na pobudo Franca Strela iz Žirov so se leta 1986 začele prijateljske tekme loških in žirovskih balinark. Leta 1983 so začeli tudi s kolesarjenjem. Prvi kolesarski izlet je bil organiziran 22. oktobra 1983 v Poljane. Spominjam se, da je kot predsednik DU Škofja Loka spremljal tudi moje uspehe, ko sem še tekmovala v slovenski vrsti za orodno telovadbo, saj mi je ob nekem srečanju čestital za uspešen nastop. Takrat mi je to pomenilo zelo veliko, zato se ga še dobro spominjam. Že leta 1972, na začetku svojega mandata, je dal pobudo za organizacijo **poverjeniške mreže** za pobiranje članarine in obveščanje članov. Vsak poverjenik je dobil spisek članov in nečlanov društva ter pregled članov z najnižjimi pokojninami, za katere so ugotavljali, če potrebujejo kakšno pomoč. Poverjeniško mrežo so prevzeli člani upravnega odbora vsak za svoj sektor in jo razširili še z drugimi člani. Iz zapisnika 10. seje UO decembra 1972 je razvidno, da so za poverjeniško delo pridobili še Kati Svoljšak za Zminec, Brode in

Log, Tinco Kobal ali Pirc za Suho, Zdenko Vraničar za Mestni trg in Avgusta Cegnarja za Kidričevo ulico. Zgoraj navedenim podatkom, ki smo jih dobili v enoti Zgodovinskega arhiva Slovenije v Škofji Loki, dodajam še spomine njegove hčerke **Lidije**, ki sem jo obiskala na njenem domu v Stari Loki, kjer imata z možem hišo.

Ata, kot so ga vsi klicali, je bil invalidsko upokojen decembra 1966, v službo pa je prenehal hoditi leta 1968. Štiri leta v partizanih in tudi prva povojna leta

so načeli njegovo zdravje. Vse življenje so ga spremljale sklepna revma in težave z želodcem. Že leta 1967 se je včlanil v društvo upokojencev, njegova izkaznica DU LRS ima datum 14. 1. 1967. »O vsebini njegovega dela ne morem povedati ničesar,« pravi gospa Lidija, saj se doma o tem niso pogovarjali. Ve le to, da je vsak dan za več ur odhajal v društvo in da je delo opravljal odgovorno, tako kot vsa dela v času svoje zaposlitve.

Rodil se je leta 1921 revnim staršem v Žireh kot peti od šestih otrok. Njegova starša sta preživljala družino z delom na drugih kmetijah, ker svoje nista imela. Otroci niso imeli pravega otroštva, saj so morali zgodaj začeti delati. Najprej so pomagali doma, po obveznem šolanju, pa so morali poskrbeti sami zase in so kljub želji po nadaljevanju šolanja odšli služiti. »Ata je bil eno leto pri kmetu v Mednem,« je povedala njegova hčerka, »nato ga je za štiri leta vzel v uk mehanik v Sostrem pri Dobrunjah. V tem času je obiskoval nadaljevalno strokovno šolo, ki jo je končal leta 1941 in si pridobil poklic mehanika. Čeprav tega poklica nikoli ni opravljal, je zelo rad popravljal kolesa svojih otrok, vnukov in sosedov.«

Njegovo življenje je močno zaznamovala NOB. Bil je nosilec partizanske spomenice, saj je že leta 1941 odšel v partizane. Sodeloval je v dražgoški bitki. Leta 1942 je izgubil tri brate partizane, Vinka v Dražgošah, Janeza pod Blegošem in Pavleta na Zlatem vrhu.

Po vojni je služboval v Ljubljani in se izobraževal v večernih šolah. Leta 1946 se je poročil s Silvo Bač iz

Šmarja pri Jelšah. Spoznala sta se v Žireh, kamor se je njena družina priselila zaradi očetove službe, saj je bil finančar. Rodili so se jima trije otroci, dve hčeri in sin. Leta 1955 se je družina preselila v Škofjo Loko na Partizansko cesto, kjer še danes živi žena in sin. Najprej je služboval na občini Škofja Loka, nato pri Zvezi borcev, nazadnje pa je bil direktor Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje v Kranju. Poleg službe je opravljal številne druge funkcije. Bil je odbornik občinskega ljudskega obora Škofja Loka in odbornik okrajnega ljudskega odbora Kranj, sodnik porotnik na Občinskem sodišču v Škofji Loki, član Muzejskega društva Škofja Loka in

član Kluba gospodarstvenikov v Kranju. Doma so bili vajeni njegovih celodnevni odsotnosti, zato je mama ostala doma. V času upokojitve je zelo rad, sam ali z otroki in vnuki, gobaril in hodil po poljanskih hribih, ki jih je zelo dobro poznal. »Bil je zelo razgledan, veliko je bral in z njim si se lahko o marsičem pogovarjal,« pravi njegova hčerka Lidija, ki je na koncu najinega pogovora še dodala, da je bil ata zanje avtoriteta predvsem zaradi svoje poštenosti in doslednosti. Žal ga je bolezen izčrpala že pri 70-letih in je leta 1991 umrl. Pokopan pa je v svojem rojstnem kraju, v Žireh.

Foto: Arhiv M. Jesenovec

Na Brionih leta 1985 s predsednikom Žakljem

V SPOMIN

V SPOMIN MILICA KALAN 1953 – 2010

V četrtek, 2. 9. 2010, smo se poslovili od naše članice, poverjenice in prostovoljke Milice Kalan iz Podlubnika.

Namesto načrtovane predstavitve ji pišemo v slovo. Odšla je tako nenadoma, da pretreseni ne moremo doumeti, pri komaj sedeminpetdesetih letih. Nikoli ni spraševala, kaj bo imela od društva, v vsakem trenutku je bila pripravljena na prostovoljno delo in to z nasmehom na obrazu ter z dobro voljo.

Za njen prispevek pri delu društva in nesebično pomoč smo ji hvaležni. Iskreno sočustvujemo z njenimi domačimi, sorodniki, prijatelji in znanci. Žalostni smo tudi mi, člani Društva upokojencev. Pogrešali jo bomo.

Maruša Mohorič

REPORTAŽA S PIKNIKA

TRETJE SVOBODNO PIKNIŠKO SREČANJE UPOKOJENCEV

Besedilo Jelka Mlakar, fotografije Zlata Ramovš

S TEMI BESEDAMI JE PREDSEDNIK DU ŠKOFJA LOKA MIRO DUIČ 25. JUNIJA NA DAN DRŽAVNOSTI POZDRAVIL UDELEŽENCE PIKNIKA NA BALINIŠČU BALINARKEGA ŠPORTNEGA DRUŠTVA TRATA.

Lepo vreme, dober program, okusna hrana, bogat srečelov, predvsem pa dobra volja in želja po prijetnem druženju upokojencev so bili razlogi za zadovoljstvo organizatorjev in udeležencev piknika. S svojim nastopom sta spet navdušili amaterski igralki Dua MI-CL, za zabavo in ples pa je poskrbel ansambel MLADI GODCI.

NEŽKA ALIČ: »En sam ne naredi ničesar.«

Brez nje se v našem društvu ne zgodi noben dogodek,

Nežka je organizirala bogat srečelov

ki je povezan z zbiranjem donatorskih sredstev. Tega dela je vajena že iz pevskega zbora, kjer ima okrog sebe že kar skupino prostovoljk, ki so pripravljene sodelovati pri zbiranju sredstev. Začelo se je leta 2005 s srečanjem upokojencev Gorenjske v Škofji Loki. Nežka je dobra organizatorka, kar je verjetno tudi posledica njenega poklica v aktivnem življenju. Bila je računovodkinja,

zato je tudi vse, v zvezi s srečelovom, natančno popisano. Letos je bilo zbranih 980 dobitkov za 330 srečk, ki so bile vse polne. Za toliko

Srečna dobitnica lepih nagrad

prispevkov pa je potrebno odpreti mnogo vrat, zato bo kar držala njena trditev, da en sam ne pomeni veliko. Največji dobitki so bili, dva vikend paketa za eno osebo v hotelu Delfin v Izoli, dvakrat izlet za eno osebo na predbožični Dunaj in enodnevni izlet na martinovanje.

Sodelovanje generacij

Med udeleženci piknika sta bili tudi LANA IN PIA OMOVŠEK, dva sončka babice **JELKE DOLINAR**. O njiju bomo slišali še ob kakšni drugi priložnosti, morda takrat ko bosta zaigrali tudi nam upokojencem. Obe sta namreč pridni učenki Glasbene šole. Lana igra violino, Pia pa jo spremlja na klavirju. Babica nam je še zaupala, da je Lana sodelovala tudi pri spomladanski akciji »Očistimo Slovenijo«.

Mladi prostovoljki z babico Jelko

JOŽICA GALIČIČ: »Ko preprosto hočeš.«

Jožico sem prvič srečala na pikniku, v oči pa mi je padla najprej zato, ker s svojim mladostnim videzom ne kaže let, značilnih za upokojence. Kasneje se je izkazalo, da ima za sabo težko zdravstveno izkušnjo, ki je lahko za vse nas zelo poučna.

Upokojila se je leta 2006 in se takoj včlanila v DU Škofja Loka. Pridružila se je pohodnikom in se udeleževala izletov. Že pol leta po upokojitvi se je ponesrečila s kolesom in huda poškodba kolena ji ni obetala nič dobrega. Dva specialista ortopeda v Ljubljani in Valdoltri sta videla rešitev le v umetnem kolenu. Jožica se ni vdala. Poskusila je še zdravljenje z alternativno medicino, ki je bilo uspešno in zdaj po treh letih hodi v hribe, kolesari in plava brez opornice, le s kolenčniki.

Mlada upokojenka
Jožica Galičič

Odpovedala se je le alpskemu smučanju in teku, pa tudi plesati si ne upa več. Vmes sta pretekli dve leti mučnega in vztrajnega razgibavanja z utežmi in na kolesu. Po nasvetu indijskega zdravilca v Novem mestu je najprej hodila z opornico in samo po ravnini, njo pa je vleklo navzgor, v hribe. Njena želja po planinskih poteh je bila tako velika, da se je z berglami in opornico odpravila na Lubnik, Porezen in Ratitovec.

Prireditveni prostor je bil poln

Stane Pirih je poskrbel za smeh

OPRAVIČILO

V prejšnji številki nam je ponagajal že zdavnaj upokojeni škrat, ki je pred mnogimi leti na zadnjo stran slike, ki smo jo objavili na strani 6, napačno zapisal ime in priimek gospe s šopkom rož. To ni bila Slavka Košir, pač pa slavljenka Lojzka Kavčič. Obe gospe sta žal že pokojni, opravičilo velja vsem njunim sorodnikom in tistim, ki ste ju poznali.

V ozadju slike pa je stranski in ne glavni vhod bivše zgradbe Društva upokojencev na Šolski ulici.

SREČANJE UPOKOJENCEV GORENJSKE

UPOKOJENSKI ŽIV ŽAV NA POKLJUKI

Zlata Ramovš

Prejšnji četrtek, 2.9. 2010, je bilo na Rudnem polju tradicionalno Srečanje upokojencev Gorenjske, ki se ga je udeležilo nekaj tisoč upokojencev, po oceni enega naših članov okoli 3000. Odziv škofjeloških članov je bil presenetljiv, saj se nas je zbralo za kar dva avtobusa.

Ni nam bilo žal. Ne glede na zadrege organizatorja DU Gorje, ki je imel težave z ozvočenjem in delitvijo hrane, je za prijetno in živahno vzdušje poskrbelo lepo vreme. Pozdravilo nas je več govornikov, med njimi slavnostni govornik mag. Blaž Kavčič, naše gore list in predsednik državnega sveta, predsednica republiške zveze DU dr. Mateja Kožuh Novak in predsednik pokrajinske zveze DU Janez Šolar. Prisotne je nagovoril tudi predsednik stranke Desus Karl Erjavec. Vsi govorniki so nam obljubili, da se bodo ob pokojninski reformi v največji možni meri zavzeli za naše pravice in ne bodo dopustili, da bi se njihovo število zmanjšalo. Ob teh obljubah rečemo lahko le : »Živi bili... pa videli.«

Naval na zdravilne točke

Vrnitev prerojenih

V kulturnem programu sta nas najbolj pritegnila humorista »Mici z vici« in »Peška« ter seveda ples. Med podelitvami športnih nagrad pa so se že začele oblikovati skupine pohodnikov za načrtovane pohode po Pokljuški poti, na zdravilne točke zemeljskega sevanja na Praprotnici in na planinski pohod na Viševnik. Najštevilčnejša skupina se je podala na zdravilne točke, kjer smo s stanjem in posedanjem na 26 točkah pozitivnega zemeljskega sevanja skušali popraviti svoje telesne in psihične tegobe. Za psihične sem prepričana, da so se izboljšale, saj smo energetsko dolinico zapuščali miselno prerojeni. Za telesne bomo pa še videli, saj eno posedanje menda še ne pomeni nič. Potrebni naj bi bilo vsaj od osem do petnajst zaporednih obiskov, da se pokažejo učinki. Ampak mnogi zatrjujejo, da deluje.

Mici z vici:

»Imam zelo slabo pokojnino, pa so mi rekli, naj prodam kakšno premičnino ali pa nepremičnino. Ampak jaz imam od premičnin le protezo, od nepremičnin pa tiča!«

►
*»Ti, a veš, da deluje, do riti sem že čisto mravljinčast!«
»Ja, seveda, ko pa na mravljišču sedi!«*

NA LJUDI SE NAVEŽEŠ

Besedilo in fotografije: Maruša Mohorič

Angelca Gaber, rojena leta 1941, je doma v Puštalu. Upokojila se je leta 1991 in že naslednje leto postala članica našega društva. Rada je hodila na plavanje v Center slepih v Škofji Loki in na zanimive izlete, ki jih je vodil Janez Lichteneker, ki je veliko vedel in je bil zelo prijazen. Tudi kolesarili so in imeli imenitne zabave. Zanimiva so bila pustovanja še v prostorih v Šolski ulici. Leta 1997 jo je France Šink, njen predhodnik, nagovoril, naj prevzame poverjenišтво za Puštal, Hosto, Pungert in Gosteče. Ni veliko razmišljala. Sprejela je obveznost in deset let pobirala članarino ter nosila darila jubilarom. »Na ljudi se navežeš, oni se navadijo nate in te vabijo na klepet, tako preprosto je to. Potem pa sem zaradi zdravstvenih razlogov prenehala.«

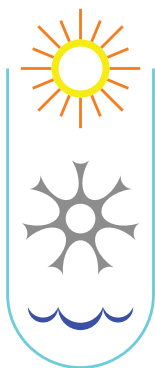

V preteklosti je hodila na Lubnik, gor je bila več kot tisočkrat, zdaj hodi na sprehode bolj po ravnem, občasno gre z upokojenci na kopanje v Izolo in Topolšico, ker se pri plavanju dobro počuti. Doma ima vrt, rada prebere časopise, tudi glasilo Mi o sebi prebira, v sezoni pa ima veliko opravka z borovnicami, iz katerih peče razna peciva, pripravlja borovničevce in sokove. Ob 60-letnici društva je za svoje delo prejela pisno priznanje, katerega je bila zelo vesela. Društvu

želi pri nadaljnjem delu še veliko uspehov.

Angelca, člani društva se Vam zahvaljujemo za Vaš prispevek in Vam želimo še mnogo prijetnih upokojenskih let!

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

VABILO K VPISU

Borjana Koželj

Tudi v študijskem letu 2010 – 2011 vas vabimo v naše vrste.

Ste že razmislili, kako boste zapolnili dolge zimske dni?

Novo študijsko leto je pred vrati. Zakaj se ne bi veselili spoznavanja novih vsebin v družbi vrstnikov?

Vpis v programe novega študijskega leta bo potekal 15., 16. in 17. septembra, od 10. do 12. ure v prostorih društva upokojencev na Partizanski 1 v Škofji Loki.

Za zamudnike bomo na razpolago še dva četrta, 23. in 30. septembra.

DODAJTE LETOM ŽIVLJENJE!

Jesen je tu.

Še eno poletje je za nami in pred nami je novo študijsko leto.

Pozdravljamo vse naše zveste slušatelje in mentorje ter izrekamo dobrodošlico novim slušateljem in se veselimo bodočih mentorjev.

Na novo študijsko leto smo se temeljito pripravili. Že ustaljenim študijskim krožkom smo dodali nove, zanimive vsebine.

Da bi s predavanji lahko začeli čim prej, smo se letos odločili za strnjen vpis v septembru.

Tako vam bomo na razpolago v sredo 15. septembra, v četrtek 16. in v petek 17. septembra od 10. do 12. ure. Za zamudnike pa bomo na

razpolago vsak naslednji četrtek ob istem času.

Dobili boste podrobne informacije o izbranem krožku in se vpisali. Ob vpisu boste plačali prispevek za univerzo 5 evrov in prvi obrok prispevka za vsak študijski krožek. Cena je še vedno enaka: 29 evrov za deset pedagoških ur.

Predstavljamo vam novosti naše univerze.

Ker vsega, kar se dogaja v okviru univerze in društva upokojencev ne moremo objaviti v glasilu, smo poskusno uvedli e-novice, ki jih bodo dobili vsi, ki imajo elektronski naslov. Če želite e-novice prejemati tudi vi, nam sporočite svoj elektronski naslov.

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Za vse bralce Marinkine knjižnice smo v knjižnici pripravili Bralno značko za študijsko leto 2010-2011. Vabimo vse člane Društva upokojencev Škofja Loka, da sodelujejo pri branju knjig iz Marinkine knjižnice in dosežejo bralno značko. V študijskem letu 2010-2011 je potrebno prebrati 5 knjig. Podelitev značk bo maja 2011, na dan odprtih vrat Marinkine knjižnice.

Spomladi smo začeli s projektom Znaš, nauči drugega, to je prostovoljsko gibanje računalniškega učenja v dvojicah. Ker starejši še vedno premalo znajo uporabljati računalnik, bomo z gibanjem nadaljevali. Kdor si želi utrditi znanje uporabe računalnika v vsakdanjem življenju, se bo ob vpisu lahko prijavil in poiskali mu bomo nekoga, ki mu

bo pri učenju pomagal. Tokrat vam bomo ponudili tudi možnost nakupa darilnega

bona, s katerim boste lahko obdarili prijatelja ali prijateljico za rojstni dan in jim tako omogočili obiskovanje katerega koli študijskega krožka.

Predstavljamo vam nove krožke in nove mentorje

V prejšnji številki glasila smo predstavili mentorico Nežo Rejc in njen predmet Umetnostna zgodovina, tokrat pa vam predstavljamo še nekaj krožkov in

mentorjev.

Renesansa in dvajseto stoletje in Matic Kalamar,

študent tretjega letnika Fakultete za arhitekturo v Ljubljani nam ponuja predavanja o umetnostni smeri renesansa in dvajseto stoletje. V to področje umetnosti gotovo sodi

Foto: N. Mandić Orehek

Matic Kalamar

tudi arhitektura. Predstavil bo sloge, ki so najbolj zaznamovali čas, v katerem živimo, in umetnike, ki so ustvarili najboljša dela. Obiskali bomo tudi nekaj razstav v Škofji Loki in v Ljubljani.

Sadjarstvo

Sodelovanje nam je ponudila tudi **Maja Zakotnik**, univ. dipl. inž. agronomije, smer sadjarstvo, ki ima veliko delovnih izkušenj v različnih projektih. Dodatno se je izobraževala na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, smer andragogika. Predstavila se nam je takole:

Foto: Osebni arhiv

Agronomka Maja Zakotnik

»V zadnjih treh letih sem spodbujala ljudi k urejanju domače drevesnice, tako z raznimi predavanji o sortah, boleznih in škodljivcih, kot tudi s praktičnimi prikazi obrezovanja sadnega drevja in cepljenja ter razstavami sadja. Tehnologijo pridelovanja jabolk, jagod in sadnih sadik vodim tudi doma. Veliko izkušenj s predavanjem sem pridobila na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, kjer prav tako učim sadjarstvo, izvajam praktične prikaze in organiziram strokovne izlete. V letošnjem letu pa sem imela tudi nekaj predavanj za Kmetijsko gozdarski zavod Kranj. Kljub temu da sem se usmerila v sadjarstvo in v tej smeri tudi delam, me zanima še veliko drugih stvari, kot so urejanje krajine, vrtov, zelišča in okrasne rastline. Rada imam novosti in sem se pripravljena dodatno izobraževati.«

Načrt dela za študijski krožek Sadjarstvo obsega 20 ur teorije, vključuje pa tudi praktično delo v sadovnjaku.

RAZPIS

za urednika ali urednico E-novic

Razpisujemo prostovoljsko mesto urednika E-novic, ki bodo izhajale enkrat mesečno in so namenjene vsem članom Društva upokojencev Škofja Loka.

Veseli bomo sodelavca ali sodelavke, ki bo poskrbel/a, da bodo novice izšle vsak mesec (oziroma po potrebi) in bodo vedno aktualne. Pomoč pri delu je zagotovljena.

loka3univerza@gmail.com

Ročne delavnice

Zanimive delavnice bo pri nas vodila profesorica socialne pedagogike in realitetna terapevtka **Damjana Šmid**, ki se predstavlja na spletni strani <http://www.zavod-modrin.si/o-nas>. Že več kot dvajset let dela na področju vzgoje in medsebojnih odnosov. Vodi zavod Modrin, svetuje, predava in piše članke. V delavnicah, ki bodo potekale novembra in decembra, bodo slušatelji izdelovali voščilnice, darilne vrečke in darilne škatle, venčke in namizne dekoracije ter drobna praznična presenečenja.

Vibracijska medicina

Breda Poljanec z vnučkama

Poznate **Bredo Poljanec**, dr. medicine, zdravnico in ginekologinjo, ki jo že dolgo zanimajo razne smeri alternativne medicine? V študijskem krožku **Vibracijska medicina** nam bo odkrila marsikatero skrivnost. Svoj program nam je

Foto: N. Mandič Orehek

predstavila takole:

»Tako medicina kot tudi alternativna medicina se vedno bolj zanimata za magnetne in elektromagnetne terapije. Vseeno pa je potrebno ločiti zrno od plevla in ugotoviti, katere naprave so človeku koristne. Zato si bomo med predavanji skušali osvetliti koncepte in teorije o ugodnih vplivih elektromagnetnih terapij in ugotoviti njihovo povezanost s starodavnimi koncepti o subtilni energiji telesa oziroma subtilni energiji, ki jo najdemo v naravi.

Enciklopedično bomo obravnavali načine zdravljenja z energijo, kot so akupunktura, zdravljenje z Bachovimi cvetličnimi zdravili, homeopatija, radionika, zdravljenje s kristali in zvokom, elektroterapija in radiologija. Poleg tega bomo več izvedeli tudi o čakrah, o zdravljenju z meditacijo in kako zdravijo zdravlilci.

V prejšnjem stoletju je prišlo do številnih čudovitih odkritij, ki vam jih bom z veseljem predstavila.

Spoznavali se bomo z zanimivostmi iz življenja znanstvenikov dvajsetega stoletja in njihovimi osupljivimi odkritji. Naučili se bomo, kako se lahko sami zdravimo in do pozne starosti ohranimo polno zdravje in ne le odsotnost bolečin. Spoznanje, da človek najprej zboli energetsko, nato psihološko in šele zatem zboli fizično, je nekaj novega. To spoznanje ustvarja široko okno za preprečevanje bolezni. Seveda pa bomo skupaj, z vprašanji, odprli še mnogo zanimivih tem.«

Sodelovanje z Ljudsko univerzo se nadaljuje.

Že v septembru se začne delo na točki vseživljenjskega učenja in v študijskih krožkih. Tudi letos so te vsebine brezplačne in namenjene vsem prostovoljkam in prostovoljcem kot nagrada za njihov trud.

Sedem sestavin za dobre medsebojne odnose, Damjana Šmid

Ali se znamo pogovarjati? Kaj naj storim, če mi gre nekdo na živce? Kako rešujemo medsebojne konflikte? Ali znamo reševati svoje probleme? Kako naše psihološke potrebe vplivajo na medsebojne odnose? Kako pokažemo ljubezen do sebe in do drugih? Ali se zavedamo pomena skupnih ciljev? Vloga staršev in vpliv na otroke, vloga starih staršev in vpliv na vnuke. Edino, kar lahko obdelujemo, je naš vrt.

Nataša Škofic Kranjc je pripravila dva sklopa zanimivih tem.

1. Življenjske strategije in zakoni

Vsebina

Kako se odločati, obnašati in živeti učinkovito?

Način dela

Aktivno delo z branjem in pogovorom ter praktičnimi vajami in življenjskimi preizkusi.

2. Delavnica

Različne generacije lepo živimo skupaj

To delavnico bomo izpeljali v krajšem času. Skupina bo nova, vsebina pa pisana.

Medgeneracijska razmerja

Generacije se hranimo različno. Tako smo videti mi, kakšni pa ste vi? Kaj pa vaše in naše zdravje? Kdo koga posluša in kdo komu pridiga? V moji hiši bo po moje, ko boste šli na svoje, pa.. Poleg tega pa še veliko drugih tem, ki jih bomo izbrali skupaj, ker nas žulijo.

Nataša Škofic Kranjc

Foto: Osební arhiv

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

JELKA DOLINAR

Borjana Koželj

JELKA JE ENA TISTIH MOJIH ZNANK IN PRIJATELJIC, KI BI JIH GOTOVO NE SPOZNALA, ČE NE BI BILA AKTIVNA V NAŠEM DRUŠTVU IN ZLASTI NA UNIVERZI. POZNAM JO ŽE TRI LETA IN OBČUDUJEM NJENO ENERGIJO. KJE ČRPA TO MOČ? PREPROSTO, IMA JO IN JO IZKORIŠČA.

Foto: Osební arhiv

logično nadaljevanje. Pridružila se je bralnemu krožku, ker zelo rada bere, se začela učiti nemški jezik, ker si je želela obnoviti svoje šolsko znanje, zelo rada se pridruži skupini na računalnikih in mentorici Nataši v skupini Osebnostna rast ter Veščine komunikacije. Za svojo telesno kondicijo poskrbi s kolesarjenjem in plavanjem v dobri družbi. Že dolgo je zaljubljena v gledališče. In tako je kmalu začela organizirati obiske gledaliških predstav. Čeprav je v našem društvu organiziranih veliko dejavnosti, od športnih, pohodništva, planinstva do prostovoljstva in izobraževanja, pa se je izkazalo, da si veliko naših članov z veseljem ogleda tudi gledališko predstavo. Zelo praktično je, da nekdo poskrbi za karte in za prevoz. Tako so si 29. januarja 2008 v Cankarjevem domu prvič ogledali predstavo, opero Carmen. Potem je sledilo še devetnajst predstav od komedije, drame, monodrame, operete, opere. Obiskali so tudi gledališča v Mariboru, v Trstu, na Jesenicah. V dobrih dveh letih je predstave obiskalo okrog 1200 naših članov. Jelka pa ima še eno ljubezen, svoji vnučki. Poletje je na morju najlepše. Veseli jo družba domačih, zlasti dveh malih, pridnih deklic.

Kaj pa načrti za prihodnost? »Kar bo prineslo življenje, vse bomo sprejeli!« pravi.

Za konec naj povem, da se veselim sproščenega pogovora z Elo, saj se tako izkristalizira marsikatera ideja in z njeno pomočjo tudi uresniči.

Odhoda v pokoj ni občutila travmatično, saj je vedela, da se bo takoj vključila v univerzo in se najprej učila angleškega jezika. Vse ostalo je bilo

BRALNA ZNAČKA

Jelka Mlakar

Verjetno bo marsikdo med vami, spoštovani bralci, ob naslednji novici presenečen in upam, da prijetno. V tej številki namreč pišemo o bralni znački za upokojece. Si predstavljate, kako navdušeni bodo vaši vnuki, ko jim boste zaupali, da tekmujete za bralno značko? Zgodilo se bo tudi, da boste v stiski s časom, ker bo pač treba prebrati toliko in toliko knjig, prosili svoje ljube poslušalce pravljič, naj vam oprostijo, ker ob večerih včasih ne boste imeli časa zanje.

Ideja se je porodila v glavi vodje naše Univerze za tretje življenjsko obdobje Borjane Koželj, ki je vedno vsaj en korak pred nami in vneto spremlja dogajanje

Foto: N. Mandić Orehek

na drugih Univerzah za tretje življenjsko obdobje, kjer na nekaterih tak način ljubezni do branja že poznajo. Takoj se je za to navdušila duša naše

knjižnice Marija Draškovič, ki bo prevzela strokovno plat akcije, naša neumorna oblikovalka Nevenka Mandić Orehek pa bo poskrbela za to, da bomo ob zaključku študijskega leta dobili lepo oblikovano potrdilo, da smo dosegli bralno značko za literaturo v slovenskem jeziku. Ekipa je torej sestavljena, za njo pa trdno stoji ves uredniški odbor glasila MI O SEBI, ki se bo na razpis za bralno značko prijavil med prvimi.

Razpis in pravila objavljamo na naslednjih straneh, vi, dragi člani našega društva, pa čim prej

obiščite našo knjižnico in se vpišite med tiste, ki bodo v študijskem letu 2010 – 2011 za bralno značko prebrali pet leposlovnih knjig ali štiri leposlovne knjige in eno pesniško zbirko. Katere knjige s polic Marinkine knjižnice bodo določene za bronasto, srebrno in zlato značko, bo določil odbor knjižnice, v katerega bomo vključili tudi zunanje strokovnjake.

Podelitev bralnih značk bo maja 2011 v tednu vseživljenjskega učenja in prepričali se boste, da je branje za možgane isto kot gibanje za telo.

KAKO BO POTEKALO TEKMOVANJE ZA BRALNO ZNAČKO MARINKINE KNJIŽNICE?

Marija Draškovič

Ob obisku naše knjižnice se boste opredelili, ali želite tekmovati za bralno značko. Dobili boste seznam knjig, med katerimi lahko izbirate in bo vseboval vsaj šest pesniških zbirk in veliko romanov, od kriminalnih, biografskih do družinskih in ljubezenskih.

Vodilni avtor letošnje bralne značke bo pisatelj Ivan Sivec. Za bralno značko boste lahko izbrali njegove povesti, romane ali biografske romane. Če bi kdo želel prebrati knjigo, ki je v knjižnici nimamo, bomo za sodelovanje prosili Knjižnico Ivana Tavčarja v Škofji Loki. Za vsako prebrano knjigo vas bomo prosili, da boste napisali avtorja, naslov knjige, kraj in čas dogajanja in vsebino v nekaj povedih. Na koncu nas bo zanimalo, ali vam je bila knjiga všeč in zakaj. Podelitev bralnih značk bo maja 2011 v tednu vseživljenjskega učenja. Na prireditve bomo

Foto: B. Koželj

Marija Draškovič in Katja Galof dežurata v Marinkini knjižnici

povabili tudi pisatelja Ivana Sivca. Vabim vas v svet poezije in zgodb.

PEPCA MEZEG MED PRVIMI ČLANICAMI MARINKINE KNJIŽNICE

Besedilo in fotografija: Marinka Mesec

Jožefa Mezeg je bila rojena 28. februarja 1939 leta v Tržišču pri Sevnici. V družini je bilo pet otrok, ona je najmlajša in bolj sliši na ime Pepca. Doma so imeli nekaj vinograda, zemlje, kozo in prašička. Štiri leta osnovne šole in štiri leta nižje gimnazije je zaključila v rojstni vasi. V tistem času zaposlitve ni bilo mogoče dobiti, zato je pomagala na kmetijah, kasneje pa je delala pri Kmetijski zadrugi v Sevnici. Da se je preživljala, je nabirala borovnice in gobe. Leta 1962 je na povabilo prijateljice prišla v Škofjo Loko in se zaposlila v Gorenjski predilnici na Trati. To je bilo za mlado dekle s podeželja huda preizkušnja.

Še se spomni tistih težkih časov in pravi, da bi se prvi teden vrnila domov, če ji ne bi bilo nerodno. Toda vztrajala je in od prvega dne delala na stroju kodranka, na katerem je izdelovala tkanine iz najlona. Polnih 32 let je delala v veliki vročini, na štiri izmene. Vendar je imela to prednost, da se je zaradi bonificiranega staža lahko upokojila, ko je dopolnila 50 let.

Z možem Viktorjem sta imela sina in tri hčerke, zadnji dve sta dvojčici. Leta 1972 so se preselili s Trate v stanovanjski blok na Partizansko cesto v Škofji Loki, kjer Pepca stanuje še danes. Čas je hitro

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Nadaljevanje s prejšnje strani

minil in otroci so zrasli, si ustvarili svoje družine in tako jim je bila zopet v pomoč za varstvo vnukov. Ima jih sedem.

Ko ni več hodila v službo, je imela več časa za branje knjig, saj je že kot otrok rada brala. Doma so imeli le knjige Mohorjeve družbe in Slovenske večernice. Iz mladosti ji je najbolj ostal v spominu Finžgarjev roman Pod svobodnim soncem. Kasneje sta z možem knjige kupovala ali si jih izposojala v Knjižnici Ivana Tavčarja v Škofji Loki. Ko so pri Društvu upokojencev

odprli Marinkino knjižnico, je bila med prvimi obiskovalkami knjižnice. V tem kratkem času, odkar je knjižnica odprta, si je izposodila okrog 50 knjig. V letošnjem letu je bilo v naši knjižnici izposojenih 221 knjig, knjižnico pa je obiskalo že 141 bralcev. V času mojega obiska je imela na mizi knjigo Rakov povratnik pisatelja Henryja Millerja. Bere tudi druge časopise, glasilo Mi o sebi prebere od začetka do konca. Zelo ji je všeč, pogreša pa osmrtnice, saj

velikokrat sploh ne ve, kdo od upokojencev je umrl. V bližnji okolici Pepco poznajo kot dobro in skrbno

varuhinjo otrok. V varstvu jih je imela kar pet. Ker ima rada otroke, je ustregla staršem, če niso imeli varstva in nikoli ni bil pomemben zaslužek. Z otroki je hodila na sprehode, jih po svojih močeh vzgajala in učila ter se z njimi veselila vsakega njihovega napredka. Najstarejša varovanka Anja je sedaj že na fakulteti v Ljubljani, potem so bili pri njej še Jure, Neja, Nina in najmlajša Zala, ki ji je popestrila zadnja leta življenja. V varstvo jo je sprejela, ko je bila stara komaj 9 mesecev.

Pri njej je Zala dobila prvi zobek, naredila prve korake, spregovorila prve besede in stavke. Sedaj ko je sama, Pepca začne dan z jutranjim sprehodom, na katerem sreča prve sprehajalce, s katerimi si izmenja sveže novice. Po prihodu domov opravi vse potrebno in se prepusti užitkom ob branju knjig.

Pepca, naj vaše mirno življenje traja še zelo, dolgo!

GREMO NA FESTIVAL ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

ZA STRPNO IN SOCIALNO SOŽITJE VSEH GENERACIJ!

To je geslo letošnje prireditve, ki povezuje starejše in poudarja medgeneracijsko sodelovanje v Evropi. Kot vsako leto se bo tudi letos vse dogajalo v Cankarjevem domu v Ljubljani. Festival bo trajal kar tri dni, 29. in 30. septembra ter 1. oktobra 2010. Program bo zelo pester. O pomembnih vprašanjih se bo razpravljalo na številnih okroglih mizah, potekala pa bosta tudi bogat izobraževalni program in program za otroke. Svoje delo bodo predstavili številni razstavljalci.

V kulturnem delu bo sodelovalo 1000 izvajalcev. Med njimi bomo z veseljem prisluhnili tudi našim pevcem.

Drugi dan festivala bo v Linhartovi dvorani potekalo 35. Srečanje pevskih zborov društev upokojencev Slovenije, na katerem se bodo predstavili zmagovalci regionalnih zborovskih revij. Gorenjsko regijo bo zastopal MePZ Vrelec DU Škofja Loka. Na nastop se

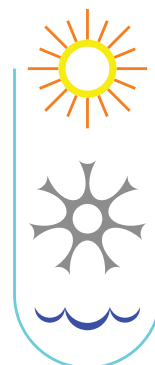
že intenzivno pripravljajo.

Zapeli bodo dve pesmi, Rožmarin in Sanjam sen.

Vabimo vas, da z obiskom podprete naše pevce, obenem pa si ogledate raznoliko ponudbo na stojnicah in prisluhnete razpravljavcem na kateri izmed okroglih miz.

Univerza za tretje življenjsko obdobje
pri Društvu upokojencev Škofja Loka
Partizanska cesta 1, Škofja Loka
Uradne ure: četrtek od 10. do 12. ure
<http://univerza-tri-du-skofjaloka.si>
E-pošta: loka3univerza@gmail.com

PETINPETDESET LET POZNEJE

Borjana Koželj

IVAN HAFNER JE EDEN IZMED PRVIH MATURANTOV LOŠKE GIMNAZIJE. V NJEGOVIH NAJSTNIŠKIH LETIH SO SE ZAČELE V SLOVENIJI NASPLOH IN TUDI V ŠKOFJI LOKI RAZVIJATI GIMNAZIJE Z VSEMI SLABIMI IN DOBRIMI LASTNOSTMI. KAKO JE DOŽIVLJAL TA MLADOSTNI ČAS IN MATURO, PRESTOP V ZRELOST?

Da bi se pogovorila o tem davnem času, sva se srečala v Društvu upokojencev, v prijetnem hladu naše knjižnice.

Sama sem poleg svoje mature doživela še celo vrsto zaključnih izpitov, saj je bila šola središče mojega poklicnega življenja, zato sem se z Ivanom z veseljem pogovarjala o težki preizkušnji, maturi. Danes gleda na ta čas z veselimi očmi. Življenje takrat je bilo veselo, težko, napeto.

»Leta 1950 se je poleg mene v prvi razred gimnazije vpisalo še 42 dijakov, do mature pa nas je prispelo 26. Tako kot danes je bila matura državni izpit tudi takrat, kar pomeni, da je bilo preverjanje pod nadzorom državnih uradnikov. Bila je ravno tako obsežna, saj je obsegala pet predmetov. Izpiti so potekali ves teden. Prve tri dni smo se posvetili pisnemu delu pri slovenskem in francoskem jeziku ter matematiki. Temu je sledil ustni del, kjer so se trem predmetom pridružili zgodovina in trije izbirni predmeti. Jaz sem izbral kemijo.« Izpitni komisiji je predsedoval prof. Boris Zihlerl, minister in pobudnik ustanovitve gimnazije v Škofji Loki, člana pa sta bila: ravnatelj profesor France Demšar in razrednik profesor Andrej Česen, slavist in nosilec posameznega predmeta. Kot danes so tudi takrat vodili zelo natančen zapisnik o poteku mature.

Za dijake se je veselje začelo že zadnji dan pouka. Za njimi je bil uspešno opravljen zadnji razred, za nekatere z nekaj popravnimi izpiti, pred njimi pa le še matura. V šolo so vsi prišli oblečeni v črno.

Ceremonija se je začela na stopnicah pred šolo s pesmijo Gaudeamus. Na lafeti, ki jo je vlekel osliček, je bila krsta popisana s formulami, v njej pa truplo classis octavae. V sprevedu so se zvrstile ocene, ki so jih nosili maturanti. Starki, ki je procesijo opazovala, se je pokojnik zasmilil: »Revež, kar brez duhovnika ga bodo pokopali!«

Sledila je predaja velikega lesenega ključa sedmošolcem, ki so ga kupili za vrečko, polno

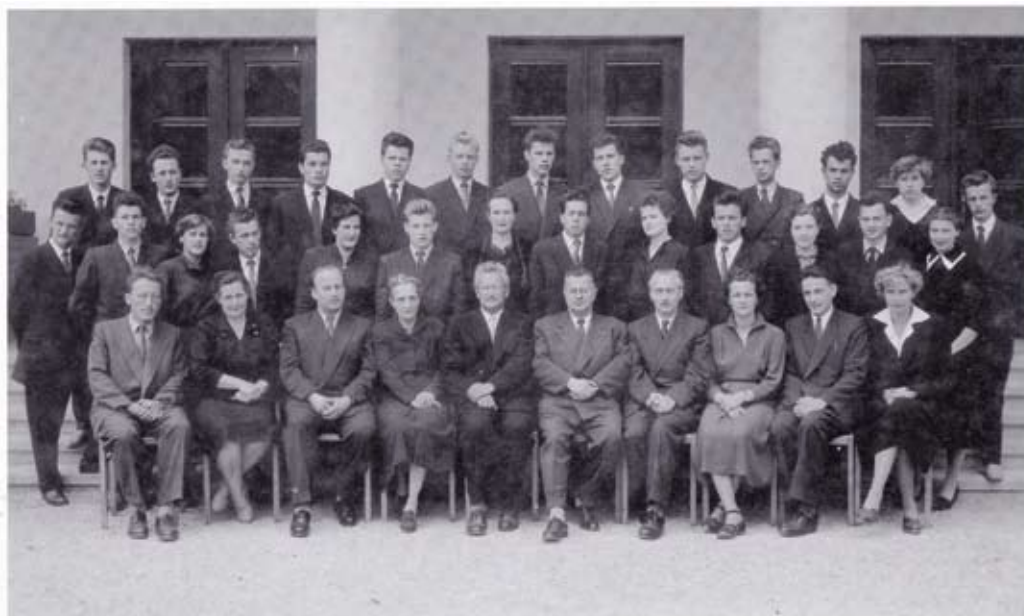

Foto: Arhiv I. Hafner

Maturantje in maturitetna komisija prve generacije Gimnazije v Škofji Loki.

Spredaj sedijo profesorji - člani maturitetne komisije (z leve):

Stane Možina, Renata Demšar, Miro Trčič, Ana Hartman, razrednik Andrej Česen, predsednik maturitetne komisije prof. dr. Boris Zihlerl, ravnatelj Franc Demšar, Cirila Jesihar, France Šifrar in tajnica maturitetne komisije Vida Sluga.

drobiža. Ta drobiž so v gostilni Krona zelo hitro potrošili za nekaj rund.

Potem so imeli v šolski risalnici ples. Poleg maturantov so se ga udeležili vsi profesorji in sedmošolci.

Veseli se je nadaljevalo po maturi z valetom na vrhu Lubnika. Pražnje oblečeni maturanti so se s tovrnjakom peljali do Breznice, potem pa veselo naprej peš. Njihovega veselja so se navzeli tudi razrednik profesor Andrej Česen, ravnatelj profesor France Demšar in dr. Boris Zihlerl. Zabavali so se vso noč.

OBLETNICE SO NAŠE BOGASTVO

Nadaljevanje s prejšnje strani

Za pravi zaključek srednješolskih dni pa jih je čakal še zaključni maturitetni izlet po Jugoslaviji. Pot jih je vodila preko Zagreba v Beograd, kjer so prvič jedli čevapčiče, nato v Sarajevo in po ozkotirni železnici do Ploč. V Dubrovniku so si v nekaj dni ogledovali znamenitosti, potem pa so se odpeljali v Hercegnovi na enotedensko lenarjenje. Domov so odpluli z ladjo Proleterka do Reke, kjer so sedli na vlak in domov v Loko. Srečne vrnitve se je najbolj veselil razrednik, ki je sam skrbel za veselo mladino na tej dolgi poti, a brez hudih težav.

Petinpetdeseto obletnico mature so praznovali 10. junija letos. Kot vsakih pet let so se zbrali in si ogledali novosti po domačem mestu, tokrat je bil to Sokolski dom, pa dvizni most na gradu, kapucinska knjižnica in še nekaj drugih novosti. Potem so premlili dogodke zadnji petih let na kosilu pri Starmanu. Seveda se srečanja ne udeležijo vsi, saj jih je pet že odšlo, nekaterih pa ni bilo zaradi bolezni, a kljub temu je srečanje vedno tako veselo, kot so bili veseli zadnji srednješolski dnevi.

Vsi maturanti prve generacije višje gimnazije so v življenju veliko dosegli. Kaj vse je bil v življenju univ. dipl. ing. metalurgije Ivan Hafner! Uspešen strokovnjak, direktor, aktiven športnik, funkcionar v športu in še bi lahko naštevati. Tudi po upokojitvi je zelo aktiven na športnem področju, saj dosega zavidljive rezultate v tenisu, kegljanju, plavanju. Pri

Foto: Arhiv I. Hafner

Sošolci na zadnjem srečanju v Kristalni dvorani

Društvu upokojencev Škofja Loka skrbi za športno področje. Za uspešno delo je ob šestdesetletnici društva dobil malo plaketo. In še zadnji športni uspehi? Organiziral je tekmovanje za Gorenjsko prvenstvo v namiznem tenisu, ki je potekalo 20. aprila 2010 v športni dvorani na Podnu. V najstarejši kategoriji nad 70 let je dosegel odlično tretje mesto. Še vedno pa sodeluje v življenju gimnazije. Ob slavnostnih priložnostih, kot je bila petdeseta obletnica mature, je z ravnateljem Marjanom Luževičem uredil gradivo, ki ga je zbral odbor prve generacije maturantov. Letošnjo jesen bo Gimnazija slavila svojo 60. letnico in tudi letos bo med slavljenici.

PRIJATELJICI STA PRAZNOVALI 50 LET POROKE

Nadja Podgoršek

DECEMBRA LANI SMO DOBILI NOVO ČLANICO UREDNIŠKEGA ODBORA JULIJO JENKO, KI V TEH DNEH S SVOJIM SOPROGOM PAVLETOM V KROGU SVOJE DRUŽINE, KI ŠTEJE ŠTIRI RODOVE, PRAZNUJE ZLATO POROKO. TA OBLETNICA POROKE SOVPADA TUDI S POROKO NJENE DOLGOLETNE NAJBOLJŠE PRIJATELJICE MAJDE BERNIK S SOPROGOM TONETOM, DRUŽINA KATERE PA IMA CELO PET RODOV. RAZLOGOV JE BILO VEČ KOT DOVOLJ, DA SMO JULIJO IN MAJDO POPROSILI ZA NEKAJ BESED O NJUNEM ŽIVLJENJU IN DELU PRED TEM ZLATIM JUBILEJEM.

Njuni skupni poti sta se pričeli v zgodnjih letih, okrog leta 1952, ko sta se srečali v telovadnici TVD Partizan v Škofji Loki. Obe sta bili manjših postav, a zato živahnejši ter polni življenja in energije. Večino te energije sta porabili na treningih orodne telovadbe in atletike, še posebno pa sta oboževali ples. Majdo so starši držali bolj na kratko. Očeta je izgubila pri treh letih. Mama se je ponovno poročila s svojim svakom, torej z Majdinim stricem. Imela sta še štiri otroke.

Leta 1957 sta bili izbrani v ekipo za nastop na jugoslovanskem državnem prvenstvu v orodni telovadbi v Starem Bečeju v Vojvodini. Spominjata se, da je vožnja do tja trajala cel dan. Vožnja sama in celodnevno druženje z znanimi in neznanimi telovadci je zanju predstavljalo veliko doživetje. Poleg tega sta nastopali za Dan mladosti v Zagrebu, Beogradu. Zanju so bila ta leta nepopisno lepa. Za večji napredek v telovadbi ali atletiki je bila potrebno trenirati večkrat na teden. Julijo so

doma pustili in tako je napredovala v slovensko reprezentančno vrsto, s katero je tekmovala po vsej Jugoslaviji. Majda pa je imela veliko uspehov v atletiki, a žal ji domači nadaljnega napredovanja niso dovolili. Kljub temu sta se z Majdo še vedno srečevali na treningih, akademijah in seveda na plesih, ki jih je KUD Partizan prirejal kar pogosto. Najbolj sta bili veseli fantov, ki so študirali v Ljubljani in so ob koncu tedna prihajali domov. Naučili so ju vseh modernih plesov, od tržačana do rock-and-rola. Na plesišču sta navdušeno plesali z njimi. Novembra leta 1957 sta bili izmed 20 kandidatke obe sprejeti v službo v tovarni »Motor« v Vincarjih kot risarki. V njej je delalo 200 kaznjencev, ki so bili zaprti v loškem gradu, med vodilnimi uslužbenci tovarne pa je bilo le nekaj civilistov. Za vedno jima bodo ostali v spominu odhodi in prihodi kaznjencev v tovarno. Iz gradu na cesto pred tovarno so prihajali skozi poseben vhod pod strogim nadzorom paznikov, ki so jih spustili v tovarno 10 minut pred 6. uro zjutraj. Ženske so smele vstopiti v tovarno šele ob šestih, ko so bili kaznjenci že v tovarni. Čez dan se niso smele gibati po tovarni. Celo na stranišče sta morale hoditi po dve skupaj. Ob dveh

Foto: Arhiv M. Bernik

Majdina družina ob obletnici

so tovarno prve zapustile ženske. Vse kaznjence so morali pregledati, da ne bi odnesli s seboj kaj, kar bi jim omogočilo pobeg. A včasih se je to vseeno zgodilo. Tu in tam so v pisarno od kaznjencev prejele tudi kakšno ljubezensko pismo. V strahu, da jih ne bi kdo

odkril, so brž odhitele na stranišče, pismo prebrale in ga uničile. Še vedno pa sta zahajali na telovadbo in ples. Kot pravi ljudski rek, da je lepega ponavadi hitro konec, se je to zgodilo tudi njima. Fantov sta imeli na pretek, bili sta preveč prijazni in popustljivi. Tako je Majda pri svoji teti na Trati spoznala svojega bodočega moža. Bil je bratranec Julijinega bodočega moža. Tako sta se obe poročili istega

leta. Ko se je Majdi in Tonetu rodil sin Srečo ter Juliji in Pavletu hči Barbara, so se še kar pogosto

Foto: Arhiv J. Jenko

Julija z družino ob obletnici poroke

družili. Potem je Julija začela obiskovati srednjo strojno šolo, Majdin mož pa je odšel v Nemčijo za zaslužkom. Majda je zamenjala službo in se zaposlila najprej v kranjski Iskri, potem pa v Kladivarju v Žireh, kjer je ostala do upokojitve. Julija je LTH-ju ostala zvesta do upokojitve. Do takrat pa sta hodili vsaka svojo pot, a nikdar nista opustili športa. Majdi in Tonetu sta se rodila še ena hči in sin. Julija in Pavle pa sta dobila še hčerko, ki je pri porodu umrla, za njo se je rodil še sin.

Foto: Arhiv M. Bernik

Pet generacij v Majdini družini

Majda je ves čas na Delavskih športnih igrah tekmovala za Kladivar. Kar pet let je tekmovala za Kaveljce in korenine, ki so se pozneje preimenovali v Brazde vzdržljivosti pod strokovnim vodstvom Mite Trefalta. Tekmovanja so potekala vse leto in so vključevala tek na smučeh, vzpon na hrib, plavanje v Blejskem jezeru, kros in kolesarjenje na 75 km. Julija pa je vse od začetka delavskih iger tekmovala za LTH.

Nadaljevanje s prejšnje strani:

Tudi ko sta se upokojili, sta še naprej tekmovali. Julija je leta 1992 pri DU Škofja Loka prevzela šport in vseskozi vabila nove športnike, tekmovalce v svoje vrste. Obe sta do pred kratkim tekmovali v smučanju, plavanju, kolesarjenju, teku na smučeh, krosu in namiznem tenisu.

Poleg športnega udejstvovanja pa sta si vzeli čas tudi za hribe. Prehodili sta vse kranjske vrhove, loško planinsko pot in slovensko transverzalo. Juliji trenutno manjkata samo še dva vzpona, da bi že drugič prehodila vso slovensko transverzalo. Na Triglav se je povzpela devetkrat in upa, da se bo še desetič. Majda pa je bila na našem najvišjem očaku že 20-krat, tudi pozimi. In bila je še bolj drzna, saj se je kar enajstkrat povzpela na vrhove, višje od 4000m.

Obe sta tudi zvesti Lubnikarici, saj imata v 20 letih že preko 2000 vzponov. Majda pa posebno rada hodi tudi na Ratitovec in Osolnik ter še vedno veliko kolesari.

Ko sta pri petdesetih šli v pokoj, sta bili še v izvrstni kondiciji. V enem dnevu sta se povzpeli od žičnice pod Češko kočo na Češko kočo, preko dolgega hrbta na Skuto in dol do Malih podov. Potem na Kranjsko Rinko in čez Koroško Rinko na Križ in Ledine ter spet nazaj do žičnice. Vse to sta prehodili v 16 urah. To so bila leta radosti in lepote.

Čeprav sta imeli v življenju veliko zdravstvenih težav in operacij, nista nikdar vrgli puške v koruzo in sta trmasto vztrajali pri izpolnitvi zastavljenih ciljev. Zdaj se bližata sedemdesetim in pravita, da se jima počasi praznijo baterije.

Ob koncu našega pogovora sem obema zaželela še kakšen vzpon na naše gore in tudi kakšen ples, ki ga še vedno obožujeta. Čeprav, kot pravita, njuna partnerja nista več tako živahna in najraje na kavču gledata televizijo, jima zaželimo še mnogo mirnejših skupnih let v krogu petih generacij.

DOLGO, DOLGO ŽIVLJENJE

PRAZNOVATI STOTI ROJSTNI DAN PA NI MAČJI KAŠELJ, KAJNE, LOČANKA IVANKA TUŠEK

Besedilo in fotografija: Meri Bozovičar

ČE REČEMO, DA SE JE NEKAJ ZGODILO PRED STOTIMI LETI, SE NAM ZDI, DA JE PRETEKLO VELIKO ČASA, IVANKI PA, KI SE JE RODILA 14. MAJA 1910, SO LETA HITRO MINILA IN JI PRINESLA VELIKO HUDEGA, PA TUDI LEPEGA IN VESELEGA.

Njeni spomini na otroška leta so še zelo živi. Rodila se je v vasi Četena Ravan pod Starim vrhom. Kot dojenček je bila zelo slabotna. Starša in šest sester in bratov, od katerih danes nihče ni več živ, so se že kar nekako poslovlili od nje. Pa se ji je zdravje popravilo in že pred šolo, ki se je začela ob devetih, je napasla ovce pod Starim vrhom. Mama jo je poklicala ob treh, da je odgnala ovce na pašo. Za vrnitev se je ravnala po soncu, če je bilo oblačno, pa po občutku. Še sedaj ne ve, kako to, da nikoli ni zamudila šole v Javorjah.

Če samo pomislim, na kaj bi naleteli starši danes, če bi otrokom naložili kakšno podobno delo. Kdo vse bi se oglasil? Veliko dela bi imela varuhinja človekovih pravic, pa socialna služba... No, očitno starši danes niso več iz enakega testa.

Ko je bila stara tri leta, je oče odšel za kruhom v

Ameriko in nikoli več ga ni videla. Doma so bili zelo verni in to jim je pomagalo, da so zmogli delo na polju, v gozdu in pri živini. Imeli so tudi konja, ki jim je veliko »odvrnil« pri delu za prepotreben vsakdanji kruh, saj je bila družina velika. Mama je zaradi zgaranosti in skrbi za sedem otrok umrla, ko je bila stara šele 44 let. Nikoli ne bo pozabila, da se je to zgodilo v sredo, 5. maja, ob dveh popoldne. Še vedno jo spremljajo mamine besede, če je otrok potožil, da ga je kdo udaril. »Ti pa bodi boljši in ga ne udari nazaj.«

V spomin pa gospa Ivanka prikliče tudi

lepe trenutke.

Njen brat je imel gramofon in ob nedeljah so velikokrat plesali. Ob osmih zvečer se je ples končal, saj je bilo treba še »vardevat« živino, pa tudi ponočevati se ni smelo kot danes. Vse življenje je zelo rada plesala, sedaj pa za to nima več moči. Tudi

zaljubila se je. S fantom sta že načrtovala dom, ko so ga poklicali v nemško vojsko. Ni se več vrnil. Ostal pa ji je sin Vlado, ki je do nje zelo pozoren in ljubeč. Sin, snaha, vnukinja in dve pravnukinji so bogato zrnje njene sreče.

Ko so bratje in sestre drug za drugim odhajali od doma, je vedela, da mora nekaj storiti, saj ni hotela vse življenje ostati dekla. Najprej je odšla v Loko k sestri in poleg svojega sina pazila še tri sestrine otroke. Potem se je zaposlila v Šeširju. Njeno delo ni bilo težko. Krtačila je tulce in klobuke, jih zlagala ter nosila v skladišče. Dobila je tudi stanovanje in želja po osamosvojitvi se ji je uresničila.

Leta 1965 se je upokojila. Rada je bila v naravi in nabirala zdravilna zelišča za čaje, ki so verjetno tudi pripomogli k lepi obletnici. Leta 1997 pa je življenje le pokazalo svojo moč in odšla je v Dom starejših v Škofji Loki. Tu je njena soba vedno pospravljena, rože zalite, sama pa vedno urejena. Še sedaj gre iz petega nadstropja peš v jedilnico na kosilo, na večerjo pa ne gre vedno, ker je malo izbirična.

Ob koncu prijetnega pogovora sem gospe Ivanki zaželela notranjega miru, zdravja in občutek, da je s svojim življenjem prispevala svetu nekaj lepega in velikega.

MARIJA VERČIČ, STOLETNICA

Maruša Mohorič

Gospa Marija Verčič se je rodila 13. septembra 1910 v vasi Robidnica blizu Leskovece. Služila je pri raznih gospodarjih in družinah ter si prislužila pokojnino. Ukvarjala se je tudi s klekljanjem. Od leta 1979 živi v Domu starejših v Stari Loki. Nekaj let je bila tam tudi njena pokojna sestra. Od sorodnikov jo obiskuje nečakinja Jožica iz Kranja.

Foto: Z. Ramovš

Mici, kot jo kličejo, je povedala, da si ni nikoli predstavljala, da bo doživela toliko let in da je v domu vse v redu in da lepo skrbijo zanjo.

Gospa Marija, člani Društva upokojencev Škofja Loka se pridružujemo čestitkam za Vaš rojstni dan in Vam želimo prijetno bivanje v domu.

ZANIMIVE OSEBNOSTI

URŠKA BIZJAK VRHUNSKA GORSKA TEKAČICA IN KOLESARKA

Ivan Hafner

Pričela sva z motom njenega življenja, ki mi ga je predstavila že na začetku: »Rada živim, srečna sem, da živim, ker je enkratno! In želim si ga živeti srečno od začetka do konca!« Nato sva pričela s pogovorom.

► Koliko časa si že upokojena oz. si članica našega društva? Kaj si delala v svojem poklicnem življenju?

Po 38. letih dela na OŠ Škofja Loka mesto sem se upokojila leta 2006, stara 57 let. Članica DU Škofja Loka sem postala leta 2009.

Vso delovno dobo sem bila razredna učiteljica in sem skozi šolo pripeljala 964 »mojih« otrok.

Do tega poklica me je privedel zgled mojega očeta in moje učiteljice Polonce Jeseničnik.

Oče je bil upravitelj na manjši osnovni šoli.

Občudovala sem njegovo raznovrstno in pestro

delo. Poklic, ki sem si ga izbrala, se mi je zdel sanjski. Motiviralo me je že to, da sem poučevala vse predmete, ljubila sem glasbo, šport in zemljepis. Čeprav sem bila učiteljica z vsem srcem, sem prevzemala tudi vodenje različnih obšolskih dejavnosti. Dobila sem več nagrad in pohval ter odšla v pokoj brez grenkega priokusa, z mislijo, da bom dejavna tudi naprej. Od šole sem se poslovila ob prisotnosti okoli 100 sodelavcev, lepem glasbenem programu in razstavi pokalov in medalj iz moje športne aktivnosti.

► Si se že v času aktivnega poklica ukvarjala s športom in s kakšnim?

Šport sem imela vedno rada. V šoli sem imela rada talno gimnastiko, rada sem igrala košarko in rokomet, rada pa sem tudi tekla. Vendar tedaj nisem trenirala nobenega športa. Po končani šoli in poroki

ZANIMIVE OSEBNOSTI

Nadaljevanje s prejšnje strani

pa sva z možem dosti planinarila. Ker po odhodu prof. Kalana nekaj let na šoli ni bilo planinskega krožka, me je moj (najboljši) ravnatelj Jože Peternelj pregovoril, da sem prevzela vodstvo, opravila tečaj letnega in zimskega vodenja in nato krožek vodila kar 10 let.

► Kakšne zdravstvene težave si imela, kako si jih sprejemala in kakšen je bil njihov vpliv na prelomnico v tvoji športni karieri?

Leta 1997 sem težko zbolela. Prva diagnoza je bil sarkom, nadaljnje preiskave pa so pokazale, da gre za hudo anemičnost. Krvna slika je bila katastrofalna, saj je bilo število eritrocitov zelo nizko, poleg tega mi je primanjkovalo železa. S pomočjo dr. Jane Rupnik in pomočjo ter spremljanju dr. Medič Novakove sem se počasi pozdravila. Vzrok bolezni je bila prevelika obremenjenost, pa tudi moja pretirana natančnost v šoli, obšolskem delu, kot doma pri svoji družini, saj sva z možem imela tri fante. Mislila sem, da mora biti vse do konca urejeno. Položaj sem dobro premislila in sklenila, da moram svoje življenje popolnoma spremeniti. Na račun večje skrbi zase sem morala opustiti manj pomembne aktivnosti in opustiti svoj perfekcionizem, po drugi strani pa narediti vse, da se moja krvna slika močno popravi in mine huda utrujenost in izmučenost. Z zdravili se mi je stanje toliko izboljšalo, da sem lahko povečala telesno aktivnost. Spoznala sem tudi, da se ob naporih v višinskem ozračju eritrociti najhitreje obnavljajo in množijo. Družina mi je za 50-letnico leta 1999 kupila kolo. Z možem sva pričela kolesariti in prevozila vse daljše in vse višje ture. V treh letih sva prekolesarila vse zahtevne in najbolj zahtevne ture iz Velikega kolesarskega vodnika. Moje zdravje, moja krvna slika, moja kondicija in vzdržljivost so bili vse boljši. Ko sem dobila v oskrbo svojo bolno mamo, je bilo časa za kolo bistveno manj, počutje pa se je poslabšalo. Pričela sem teči. Tekla sem predvsem zvečer, ko sem opravila vse delo. Tekla sem sprva po ravnini v bližini, nato pa vse dalje in vse višje. Najprej sem tekla težko, nato vse lažje in sin Aleš me je spomladi leta 2003 prepričal, da sem se udeležila teka na Osolnik. Ta tek ni bil le tekma v okviru ŠD

Foto: Osební arhiv

Kondor, ampak je štel tudi za pokal gorskega teka AZS. Čeprav nisem bila najbolje obuta in oblečena ter nisem bila izkušena za tako zahteven tek, sem se dobro odrezala in bila nadvse srečna. K meni

je pristopil gorski tekač Janez Zakrajšek in mi ponudil pomoč v obliki nasvetov in pouka, kako teči navzgor, navzdol, kako se obuti, itd. Janez je bil moj prvi in edini tekaški mentor. Že prvo leto sem nato odtekla vse teke gorskega pokala in bila v svoji kategoriji nad 50 let peta. Nato sem pretekla mnoge gorske teke, male maratone, na gorski Franji 2004 sem celo zmagala, poslali so me na svetovno prvenstvo rekreativnih gorskih tekačev v Nemčijo. Postala sem članica tekaške ekipe Gorenjskega glasa, se udeleževala tekem po vsej Sloveniji in osvojila kar precej pokalov in kolajn.

Leta 2003 sem dobila novo gorsko kolo in intenzivnost kolesarjenja se je spet povečala. Kolesarila sem v vseh mogočih kolesarskih tekmovanjih, kot Slovenija kolesari, Kolesarimo skozi vse leto, itd.

► Kaj te od tvoje odločitve naprej najbolj privlači, kaj imaš najraje?

Moram reči, da je moja prva ljubezen gorski tek, kjer najbolj občutim neokrnjeno naravo in v tem uživam. Seveda pa tudi gorsko kolo in vožnja po planinskih poteh ne zaostaja dosti.

Od letos imam tudi specialko, a se nanjo še nisem povsem navadila in mi še ni segla do srca.

► Katere uspehe najbolj ceniš pri vseh tvojih pokalih in kolajnah?

Reči moram, da mi od tekov največ pomeni tisti, pri katerem ne merijo časa. To je tek, ki sva ga dve leti zapored z možem Martinom-Inetom pretekla 9. jan. 2008 in 11. jan. 2009.

Gre za Dražgoški spominski tek. Tekla sva od najinega doma pri Sv. Duhu, čez Planico, Čepulje, pod Sv. Mohorjem v Dražgoše do spomenika. Tekla sem ga v spomin na svojega očeta partizana, zato mi je najdražji.

Tudi pri kolesarjenju se ne morem opredeliti za kako rezultatsko tekmo. Z možem veliko kolesariva po Sloveniji. Tako sva se od doma odpravila tudi na

Mangart.

Spominjam se, da sem se zjokala od sreče, ko sva priplezala do vrha sedla.

Sploh moram reči, da sem vedno najbolj srečna, ko pritečem ali prikolesarim na cilj. To mi pomeni več od rezultata.

► **Prav kmalu po včlanitvi v naše društvo smo te »ujeli«. Če imam prav, si pričela najprej z namiznim tenisom, kjer si prav kmalu dosegla lepe uspehe.**

V pokoju sem hodila v halo Poden na aerobiko in tam srečala Bertoničjevo Minko. Beseda je dala besedo in čeprav prav od otroštva nisem igrala namiznega tenisa, sem se odločila in pričela hoditi v namiznoteniško družbo. Pridno sem vadila, veliko mi je pomagal tudi Jano. Že leta 2009 sem bila druga na gorenjskem prvenstvu PZDU v Trzinu. Kot ekipa pa smo zmagale na 29. MŠI v namiznem tenisu. Tudi čez zimo 2009/2010 sem pridno vadila.

► **Spomnim se, da smo te težko prepričali, da si se vključila v ekipo DU v tvojih paradnih disciplinah, kolesarjenju in teku za tekme MŠI. Zate so bile te tekme mnogo prekratke. Vendar si se vključila in pomagala ekipi do dragocenih točk. Kaj meniš o tem?**

Moram reči, da sem se težko odločila, a ne zaradi navora, marveč zato, ker sem za lahke in kratke proge premalo impulzivna. Pri kolesu pa me je motilo še gorsko kolo in preveč ravna ter kratka progi po Hrastnici. S svojim gorskim kolesom sem

bila »le« tretja.

► **Na prvenstvu PZDU Gorenjske v namiznem tenisu te ni bilo zraven. Kaj je bil vzrok?**

Po uspešni in naporni zimski sezoni, ko sem bila druga v kategoriji nad 50 let v Slovenskem pokalu v smučarskih tekih za rekreativce, sem pričela s pripravami na letno sezono in že marca letos sem si poškodovala levo zadnjo mišico. Zdravljenje pri dr. Medič Novakovi mi je pomagalo, da sem se pričela pripravljati na ljubljanski tek trojk in tedaj je prišlo še do vnetja desne zadnje mišice. Sledilo je ponovno zdravljenje in počivanje. Trenutno še ne tečem, počivam, lahko pa že kolesarim. Na tekmi z Bleda na Pokljuko 11. 7. 2010 sem bila tretja in tudi na dirki iz Poljan na Stari vrh mi je šlo dobro. Upam, da bom že jeseni pričela z namiznim tenisom in tudi tekom. Pa še nekaj me čaka. Z vnuki moramo dokončati Loško planinsko pot.

► **Kaj svetuješ svojim kolegom upokojemcem, če imajo zdravstvene težave?**

Moj nasvet je, naj ne mirujejo in se ne zasedijo. Gibati se in tekrovati se da tudi z bolečino. Nikoli ne smemo kloniti, vedno se moramo ponovno dvigniti.

Za vse tvoje uspehe in za tvojo nezlomljivo voljo ti v imenu našega društva ter v svojem imenu iskreno čestitam. Želim pa, da bi bili v športnih bojih še dolgo skupaj, tudi za ugled našega DU. In prav lepa hvala za zanimiv in prijeten pogovor.

MARJAN GANTAR, ZDRUŽENI SMO MOČNI

Zlata Ramovš

KAKO V KRATKEM ČLANKU OPISATI ČLOVEKA, KI JE IMEL TAKO PESTRO IN BOGATO ŽIVLJENJSKO POT, DA BI O NJEJ LAHKO NAPISALA CEL ROMAN? ŽE SAMO NAŠTEVANJE VSEH NJEGOVIH ŠOL, DELOVNIH MEST, VODSTVENIH FUNKCIJ, ČLANSTEV, BRIGADIRSKIH IN PROSTOVOLJSKIH ZASLUG TER ŠPORTNIH, TABORNIŠKIH IN FOTOGRAFSKIH DOSEŽKOV MI JE ZAVZELO VEČINO PROSTORA, NAMENJENEGA INTERVJUJU. ZATO BOM PODROBNEJŠE POPISOVANJE MARJANOVE ŽIVLJENJSKE POTI RAJE PUSTILA KAKEMU RESNEMU ŽIVLJENJEPISCU, VAM PA ŽELIM PREDSTAVITI NEKAJ NJEGOVIH ŽIVLJENJSKIH IZKUŠENJ, KI SO POMEMBNO USMERJALE NJEGOVO ŽIVLJENJE.

Prva od njih je bila druga svetovna vojna, ki ga je presenetila kot štiriletnega otroka. Njegova šestčlanska družina je pred italijanskimi plenilci bežala iz izropane domače hiše v Žireh in se ustavila v Škofji Loki, kjer so se petkrat selili, najprej k »Feškovc«, nato k »Jamari«, k »Papet« in v »Jesharno« in na koncu na Grajsko pot. A tudi v Loki so se dogajale vojne grozote. Najbolj ga je

pretreslo, ko so ga nemški vojaki skupaj z drugimi otroki prisilili, da je moral gledati mrtve talce, ki so jih Nemci pobili za Kamnitnikom. Med njimi je prepoznal tudi svojega strica. Dogodek je v njem pustil hude travme, ki privrejo na dan še danes, kadar iz različnih virov izve, da nekateri zanikajo take dogodke iz časa vojne in jih razglašajo za izmišljotino.

ZANIMIVE OSEBNOSTI

Nadaljevanje s prejšnje strani

Vojni je sledilo trdo obdobje obnove, šolanja in dela. Po osvoboditvi je skupaj z očetom pomagal

Foto: N. Mandič Orehek

obnavljati Dražgoše, graditi Dom na Lubniku, s pionirsko brigado je obiral hmelj v Polzeli, s počitniško brigado postavljala Dom zveze borcev v Škofji Loki in kasneje delal še v petih delovnih brigadah.

Spomni se, kako so leta 1952 ob visokem snegu gimnazijci namesto

pouka 14 dni kidali sneg, iz domače hiše pri »Papet« pa so se ven odpravljali kar skozi okno v prvem nadstropju, saj je sneg segal do tja.

Po osnovni šoli se je šolal v Zagrebu in se nato zaposlil v Iskri v Kranju, kamor se je od doma vozil

s kolesom, po službi pa z njim še v Delavsko šolo v Ljubljano in zvečer nazaj domov. Šele, ko je pritisnil mraz, je kupil karto za vlak. Po končani Tehnični srednji šoli se je vpisal na Strojno fakulteto in diplomiral na Višji ekonomsko-komercialni šoli. Opravljal je več služb, upokojil pa se je v Zvezi telesno kulturnih organizacij Kranj. Medtem si je ustvaril družino in naredil hišo, v prostem času pa deloval pri tabornikih, v družbeno-političnih organizacijah, se ukvarjal z umetniško fotografijo in s planinci hodil na izlete.

Kasneje je njegovo življenje zaznamovala bolezen. Rak mu je veliko prežgodaj ugrabil ženo, njega pa je napadel diabetes, ki pa se mu ne pusti. Začel se je še intenzivneje ukvarjati s planinstvom in pohodništvom, nato pa še s preventivnim izobraževanjem mladih o sladkorni bolezni. Aktivno je sodeloval v društvih v Škofji Loki, Trziču in v Zvezi društev diabetikov Slovenije. Za svoje zasluge je ob 45. letnici slovenske Zveze Društev diabetikov dobil »Priznanje za uspešno delo in pomemben prispevek pri izboljšanju kakovosti življenja ljudi s sladkorno boleznijo.«

Poleg tega je Marjan že dolga leta član Združenja borcev za vrednote NOB, ki vsako leto julija opravi spominski pohod na Triglav. Z njimi je bil na njegovem vrhu že 15-krat, vsega skupaj pa je stopil na Triglav kar 39-krat!

Je dolgoletni krvodajalec, saj je kri poklonil že 25-krat. Bil je tudi med ustanovitelji Fotokluba Anton Ažbe in nekaj časa tudi njegov predsednik. Še vedno se aktivno ukvarja z umetniško fotografijo in pripravljanjem razstav.

Upokojil se je leta 1995 in leto kasneje postal član Društva upokojencev Škofja Loka. Vedno je menil, da se moramo upokojenci družiti in obdržati pravice, ki jih imamo. Prepričan je, da smo združeni lahko močni, pa naj bo to v društvu, sindikatu ali kjerkoli drugje.

V našem društvu je sodeloval pri ustanovitvi Univerze za tretje življenjsko obdobje in zanjo tudi organiziral fotokrožke. Aktivno sodeluje pri

kulturnih mediatorjih, ki pomagajo vodičem na gradu in v loških galerijah in se v tej smeri tudi dodatno izobražuje. Lani, pri 72. letih, se je lotil še spoznavanja računalnika, ki ga že kar dobro obvladuje. Sestra mu kuha kosila, vsa dela v hiši in na vrtu pa opravlja sam. Pravi, da poje vse, a pazi, da vse, kar poje, tudi pokuri. Njegova največja želja je, da bi bil zdrav in da ne bi bil v breme, sestri ali hčerki in trem vnukom. Ko smo ga vprašali, kaj bi pritegnilo več moških v aktivnosti našega društva, je predlagal orientacijo, kolesarjenje in rafting po lažjih

Foto: Osebni arhiv

Pot na Triglav

rekah. Veseli smo njegovih predlogov.

Ali predlagane dejavnosti privlačijo tudi vas? Sporočite nam to na uredništvo glasila. Če bo dovolj prijavitelcev, jih bomo organizirali!

Marjan, predvidevam, da se nam boš pridružil tudi tam. Veseli te bomo!

KAKO JANEZ FRANKO GOJI KROMPIR V TRAVNI ZASTIRKI

Besedilo in fotografija: Zlata Ramovš

Gospod Franko na svojem, precej nagnjenem pobočju za gradom, goji krompir v travnati zastirki. Najprej pokosi travo, jo pograbi na kup in pusti do naslednje pomladi, da spodaj začne gniti. V času sajenja krompirju pripravi »postelco«. Na zemljo naloži plast napol preperele trave, nanjo v

Janezova travna zastirka

primernih razdaljah položi semenski krompir in ga zasuje z ostalo razrahljano travo. Potem le še čaka. Ko iz zastirke požene krompirjeva cima in bi bilo pri običajnem sajenju potrebno stebila ogrniti s plastjo zemlje, podnjo le doda novo plast posušene

trave in stebila s tem spodbudi, da v seno poženejo nove korenine z gomolji. To ponavlja toliko časa, da porabi vso zastirko. Če zastirki doda malo gnoja, je rast še boljša.

Ko je pridelek zrel, plast zastirke odgrne in krompir pobere.

S takim načinom gojenja se izogne lopatanju, gnojenju, okopavanju, osipavanju in zalivanju. Pridelek je sicer nekoliko kasnejši, a zato bogat in zdrav.

Takšen način gojenja je podoben tistemu, pri katerem se krompir posadi v avtomobilsko gumo z zemljo in se nato med rastjo dodaja zemljo in nove gume. Tudi takšen način je Janez uspešno preizkusil.

Veliko podatkov o opisanem načinu vzgoje krompirja in mnogih drugih vrtnin sem dobila, če sem v spletni iskalnik »Najdi. si« vpisala besedne zveze, kot so vzgoja vrtnin v senu, pridelava vrtnin v senu in gojenje pod senom. Na spletnem forumu se pod temi besednimi zvezami oglašajo vrtničarji in tudi večji pridelovalci ter si izmenjujejo izkušnje. Poleg travne zastirke je možno pridelovanje pod listjem, plevelom in organskimi odpadki. Način je opisan tudi v knjigi »Biološko pridelovanje hrane« in je primeren tudi za ljudi z malo zemlje, kar je lahko za našo prihodnost precejšnjega pomena.

KAJ POVZROČA ZELENO BARVO KROMPIRJA ?

Krompir naj bi rasel pod zemljo, vendar se občasno opogumi in se pokaže tudi nad njo. Narava ga kaznuje tako, da ga sonce zoprn opeče. Toda, zakaj krompir pri tem ne pordeči, pač pa pozeleni? Ne, to ni zaradi zavisti. Zelena barvo povzroči klorofil, ki nastaja v rastlinah, izpostavljenih soncu. Zato krompir hranimo v temnih prostorih.

Uboga hiša, če kure pojejo in petelin molči.

Sreče ne najdemo v stvareh, sreča je v ljudeh.

Moški dom gradijo, ženske ga ustvarjajo.

LEP ŠTEDILNIK JE ZLATA VREDEN

(Iz knjige Babičini nasveti za dom)

Štedilnik v kuhinji je kot vizitka gospodinje, zato ga moramo redno temeljito čistiti. Naslednje sredstvo lahko izdelate sami, tudi v večjih količinah, saj je uporabno tri do štiri mesece. 250 ml vode, 1 žlička mazavega mila, 1/2 žličke glicerina, 10 žličk gospodinjskega kisa, 6 žlic plavljene krede ali polirnega peska. Zavrite vodo. Zmešajte milo, glicerin in kis in dodajte vrelo vodo. Na koncu vmešajte kredo ali pesek. Z zmesjo napolnite stekleničko in jo tesno zaprite.

Ženska je za dom nesreča, vendar naj ne bo noben dom brez nje.

KEGLJAČI SO BILI AKTIVNI DO SREDINE JUNIJA

Besedilo in fotografija: Ivan Hafner

Kegljači in kegljačice smo bili v maju še posebej tekmovalno razpoloženi. Pojdimo po vrsti.

- 17. maja smo se pomerili v **povratnem dvoboju z ekipo DU Jesenice**. Štirje naši najboljši kegljači iz stare zasedbe, Tine Uršič, Stane Ferle, Peter Mravlja in Franc Žontar ter štiri kegljačice, Cilka Remic, Slavka Plestenjak, Zdenka Gaber in Smiljana Oblak so bili tudi tokrat boljši od Jeseničanov. A bitka je bila huda. V medsebojnih dvobojih so bili Jeseničani celo boljši s 4,5 : 3,5, a ker smo bili v skupnem rezultatu boljši za 117 kegljev (rezultat je bil 3933 kegljev : 3816 kegljev), **je bil skupni rezultat 5,5 : 4,5 v našo korist**. V moški ekipi je bil naš najboljši Franc Žontar s 534 keglji, v ženski pa Smiljana Oblak s 515 keglji.

- 19. maja je na osemsteznem kegljišču v Kranju potekalo prvenstvo **Pokrajinske zveze društev upokojencev Gorenjske v kegljanju**. Nastopili smo z moško in žensko ekipo.

Moški ekipi, okrepljeni s kvalitetnimi novimi kegljači, ni uspelo obraniti naslova gorenjskega prvaka iz leta 2009. Toda borili so se odlično, med dvanajstimi ekipami so z 2099 podrtimi keglji **zasedli tretje mesto**. Zmagali so Tržičani z 2164 keglji, sledil pa jim je Kamnik. Oboji so na vrhu gorenjskih DU že vrsto let. Naš najboljši posameznik **Lojze Homan je podrl 550 kegljev in v posamični konkurenci zasedel odlično tretje mesto**.

V ženski konkurenci so naše kegljačice med osmimi ekipami **zasedle zelo solidno tretje mesto**. Podrle so 1803 keglje. Zmagale so odlične Kamničanke, ki so podrle kar 2079 kegljev, za njimi so bile Tržičanke. V posamični konkurenci je bila naša najboljša s skromnim rezultatom 478 kegljev deveta.

- Za vse kegljače našega društva je bilo najzanimivejše tekmovanje že dvanajsto **klubsko prvenstvo**.

Pričeli smo ga v februarju 2010 in končali maja. V torek 14. junija smo na tradicionalnem srečanju pri Andrijonu, po uspešnem pohodu na Blegoš, razglasili rezultate. Poglejmo, kdo so bili najuspešnejši klubski kegljači v sezoni 2009 – 2010. **V ženski konkurenci** je tekmovalo sedem kegljačic.

Kot že neštetokrat doslej je bila **najboljša Smiljana Oblak** z odličnim rezultatom 5044 podrtih kegljev iz 10 najboljših kol. Sledila ji je lani **druga Zdenka Gaber** z zelo solidnimi 4861 podrtimi keglji. **Bron si je prislužila Cilka Remic** s 4819 podrtimi keglji. **V moški konkurenci** je tekmovalo rekordnih štirinajst kegljačev. Novi so odločno mešali štrene stari gardi. **Najboljši kegljač** sezone je mladinec

Najboljši kegljači v sezoni 2009/10

med upokojenci **Vlado Podviz**, ki je s 5465 podrtimi keglji dosegel tudi najboljši rezultat doslej, le za dva keglja več od lanskega rekorda Petra Mravlje. Lanski zmagovalec **Peter Mravlja** je bil **drugi** s 5351 podrtimi keglji. **Tretji je bil Franc Žontar**, doslej že večkratni prvak, s 5328 podrtimi keglji. Rezultat preko 5000 podrtih kegljev je doseglo kar deset kegljačev.

Zaradi velikega števila mlajših kegljačev smo letos uvedli še neformalno razvrstitev kegljačev, ki so že **presegli 70 let**. Najboljši je bil **Peter Mravlja pred Francem Žontarjem in Stanetom Ferletom**.

S podelitvijo vseh kolajn, žrebanjem naključnih dobitkov, balinarskimi tekmami in v prijetnem klepetu smo tako zaključili tudi to uspešno sezono. V novo sezono bomo startali že 1. septembra 2010.

Za vsakogar pride čas, in na vrh svojega seznama, obvezno uvrstite sebe.

(Marian Wright Edelman)

Srečanja z ljudmi so tisto, zaradi česar je življenje vredno življenja.

(Guy de Maupassant)

ŠE ZADNJA PRVENSTVA PZDU GORENJSKE V SEZONI 2009 – 2010

Besedilo in fotografija: Ivan Hafner

KONEC MAJA IN V ZAČETKU JUNIJA 2010 SO BILE NA SPOREDU ŠE ZADNJE ŠPORTNE DISCIPLINE V TEJ SEZONI. POGLEJMO SI UDELEŽBO NAŠIH ČLANOV.

TENIS

Gorenjsko prvenstvo v tenisu je bilo 25. maja 2010 na teniških igriščih v Kranju.

Udeležilo se ga je 11 DU s 13 tekmovalkami in 55 tekmovalci.

Naša udeležba je bila skromna, saj sta igrala le Jože Avguštin in Peter Mravlja, oba vsestranska športnika. Žal mi ne uspe prepričati nikogar od tistih, ki redno igrajo tenis za svoje veselje in estetske užitke, da bi se borili tudi za barve našega DU. Še posebej med damami imamo tudi take, ki bi prav gotovo posegle v sam vrh. Seveda imamo podobno težavo vsako leto tudi pri MŠI. Upam, da bo ta poziv v prihodnje obrodil več uspeha. Naša udeleženca sta se dobro borila in dosegla solidne rezultate, še posebej **Peter Mravlja, ki je bil v svoji starostni kategoriji tretji.**

PLAVANJE

V kranjskem bazenu je potekalo gorenjsko plavalno prvenstvo. Iz sedmih DU se je prvenstva udeležilo sedem ekip v moški in šest ekip v ženski konkurenci. Letos mi je uspelo prepričati in prijaviti kar osem plavalcev, tri ženske in pet moških. Kot že velikokrat, so se med prijavo in nastopom pojavile razne zdravstvene ali dopustniške zapreke in na koncu smo plavali trije moški in ena hrabra plavalka. Zato smo se pa mi štirje toliko bolj zagrizeno borili za naše barve.

Kot **ekipa** smo zasedli **odlično tretje mesto**, za zmagovalnim Kranjem, ki je nastopil s številčnejšo ekipo in drugouvrščeno Radovljico, ki ima odlične pogoje za plavanje. Kot posamezniki smo Ločani osvojili kar **devet kolajn**:

- **Angelca Grošelj** je osvojila tri **srebrne kolajne**. Vice prvakinja je bila na 50 m prsno, 50 m prosto in v maratonu (100 m prosto).

- V moški konkurenci je bil **najuspešnejši** (spet) **Peter Mravlja, saj je na 50 m prosto postal prvak Gorenjske** v kategoriji nad 70 let, na 50 m prsno pa je dobil bronasto kolajno. **Srečo Pirman** je v starostni kategoriji do 65 let osvojil **dve bronasti kolajni** in sicer na 50 m prsno in v maratonu (100 m prosto). Tudi sam sem v najstarejši kategoriji uspel priti do **dveh bronastih kolajn** in sicer na 50 m

prosto in v maratonu (100 m prosto).

Upam, da nam bodo zdravstvene težave in dopustniški termini v bodoče bolj prizanesljivi, saj bi se v polni zasedbi lahko potegovali za še višja mesta.

Štirje naši plavalci z medaljami

KOLESARJENJE

Razpis za kolesarjenje ne predvideva vožnje na približno 15 km dolgi progi kot tekmovalstvo za rezultate, ampak bolj srečanje kolesarjev upokojujencev. Srečanje, ki mu je sledilo prijetno druženje, je bilo v Kranju na Kokrici in v okolici. Kljub prizadevanjem nismo uspeli sestaviti ekipe in tako se srečanja nismo udeležili.

Sam in tudi nekateri naši dobri in izkušeni kolesarji menimo, da bi bilo smiselno, da se v bodoče tudi v **kolesarjenju lahko tekmuje za prvenstvo ZDUS Gorenjske**, vendar v ustrezni obliki. Primerna bi bila tekma na kronometer, kjer se starta posamično na ustrezno težki (lahki) in primerno dolgi progi.

KOLIKO NAS JE?

V obdobju od 1.1. do 31.8. 2010 je bilo v našem društvu 2322 članov, od tega 752 moških in 1570 žensk. V tem času se nam je pridružilo 107 novih članov, 41 članov je umrlo, 41 članov pa je izstopilo.

USPEHI NAŠIH BALINARK

Besedilo in fotografija: Ivanka Prezelj

Balinarke DU Škofja Loka smo se julija 2010 udeležile dveh balinarskih tekmovanj. 10. julija smo tekmovali na ženskem balinarskem turnirju na Količevem.

Prijavljenih je bilo deset ekip, našo pa smo sestavljale **Alenka Zaletelj, Marica Sorčan, Tončka Dolinar in Ivanka Prezelj**. Dosegle smo prvo mesto. Na drugo mesto se je uvrstila ekipa DU Kamnik, na tretje pa ekipa DU Komenda.

14. julija pa smo se udeležile 11. tradicionalnega ženskega turnirja trojk (3+1)

za prehodni pokal v Mengšu. Našo ekipo smo sestavljale **Alenka Zaletelj, Ivanka Prezelj, Marica Sorčan in Nevenka Mandić Orehek**. Tokrat smo imele manj sreče, saj smo se med osmimi ekipami

uvrstile na šesto mesto, prehodni pokal pa je osvojila ekipa iz Bičevja.

Zdi se nam, kot da je balinišče v Mengšu nekako

začarano. Že ko se prijavljamo na tekmovanje, se ga v strahospoštovanju bojimo, saj nam tam znanje, ki ga nabereмо na balinišču na Trati, ne pomaga. Vržena krogla skoraj vedno ubere svojo pot, ki se prevečkrat konča zunaj balinišča. Na tem turnirju nam je bilo v majhno zadoščenje, da po

Zmagovalke turnirja v Količevem

najvišjih mestih nista posegli domači ekipi, čeprav na tem balinišču trenirajo.

Tako kot vedno je bilo vzdušje na obeh turnirjih prijetno.

GREMO NA POT

PROGRAM IZLETOV, PRIREDITEV IN AKCIJ DU

SEPTEMBER – DECEMBER 2010

- 15. 9. Jeruzalem – Ormož
- 6. 10. Terme Olimia
- 27. 10. Terme Topolšica
- 10. 11. Martinovanje

POHODNI IZLETI

- 14. 9. Selca – Kropa – ogled muzeja
- 5. 10. Kosmačeva učna pot – Dolenja Trebuša
- 26. 10. Idrija – Antonov rov – Divje jezero
- 9. 11. V neznano

PLANINSKI IZLETI

- 16. 9. Gartnerkofel (Avstrija)
- 30. 9. Soriška planina – Ratitovec
- 14. 10. Zidani most – Kopitnik – Gore – vlak
- 28. 10. Macelj – Trakoščan
- 11. 11. Skala – Žiče
- 25. 11. Krščičevce nad Pivko
- 9. 12. Zaključni izlet v neznano

Izlete bomo organizirali tako kot doslej:

- planinski ob četrtkih, informacije Nežka Trampuš 04 518 52 04; 041 22 52 26 ali Martina Eržen 04 512 18 09; 041 831 064,
- pohodni ob torkih, informacije Matevž Trilar 04 512 27 24,
- vsi ostali izleti bodo večinoma ob sredah, informacije Cveta Škopelja 04 512 06 64; 040 22 66 67,
- informacije o obisku gledaliških predstav, ki jih v letnem načrtu ni mogoče predvideti, dobite pri Jelki Dolinar, tel. 041 801 980 ali 04 513 44 99,
- planinski in pohodni izleti bodo prilagojeni vremenskim razmeram. Vsaka posamezna akcija bo objavljena na oglasni deski v prostorih društva.

DEMENCA

Nežka Fojkar

Naše prostovoljke se pri delu za projekt Starejši za starejše srečujejo z zelo različnimi ljudmi. Starejši so obiskov večinoma zelo veseli in prostovoljkam pogosto pripovedujejo svoje življenjske zgodbe in dogodke, večkrat pa beseda nanese tudi na težave, s katerimi se spopadajo. S starostjo se pri ljudeh začnejo pojavljati tudi različne bolezni, na katere človek ne more veliko vplivati. Ko se pojavijo, jih je treba zdraviti, sprejeti in pogosto živeti z njimi tudi do konca življenja.

Veliko prostovoljk se je že srečalo z dementnimi osebami in njihovimi svojci, ki vsak po svoje doživljajo breme te bolezni. Na seminarju za koordinatorje projekta smo imeli predavanje tudi na to temo, zato nekaj besed o tej bolezni sodobnega časa ne bo odveč.

Demenca je zmanjšana sposobnost mišljenja, učenja, pomnjenja in presoje.

Omenjene možganske funkcije se toliko poslabšajo, da to vpliva na vsakodnevno delovanje obolelega posameznika. Strokovnjaki ocenjujejo, da je v Sloveniji okrog 25 000 obolelih. Demenca se le redko pojavlja pred 60. letom, v starosti nad 85 let je obolevnost okrog 50%, z višjo starostjo pa se še zvišuje. Bolezen poteka v več fazah. V začetni fazi se pojavlja pozabljanje, osebnostne spremembe in motnje v komunikaciji z okoljem. V nadaljevanju se motnje spomina povečajo, poleg tega se pojavi časovna in krajevna neorientiranost, stalen nemir, težave pri dnevnih aktivnostih in zelo motena komunikacija. V zadnji fazi se oboleli ne zanima več

za okolico, zapira se v svoj svet, ne more skrbeti zase, ne prepozna sebe in drugih ter ni več sposoben komunikacije.

Naše telo in možgani se s starostjo spreminjajo. Možgani so najbolj aktivni do 12. leta, okoli 40. leta so najbolj vzdržljivi, kasneje pa to sposobnost izgubljajo. Pogoji, da staranje upočasimo, je zdrav način življenja. Paziti se moramo zlasti previsokega krvnega tlaka, holesterola in sladkorne bolezni ter raznih zasvojenosti, saj vse to slabša ožilje in preskrbo možganov s kisikom ter pospešuje bolezenski proces.

In kaj lahko naredimo sami za odlog demence?

- **Veliko se gibajmo, bodimo vse življenje psihično in fizično aktivni.**
- **Izvajajmo vaje za spomin v obliki družabnih iger ter se trudimo, da videno in slišano čimbolj natančno posredujemo naprej.**
- **Prehranjajmo se zdravo. Uživajmo nemastno hrano, ki je bogata z ogljikovimi hidrati, vitamini in antioksidanti, predvsem pa veliko sadja in zelenjave.**

Posameznik lahko veliko naredi za to, da ostane dejaven in zdrav v pozno starost. Pravilen način življenja in vključenost v družino, družbo in okolje je v veliko pomoč obolelemu in svojcem. Ključnega pomena je tudi prepoznavanje bolezni in razumevanje obolelega ter varovanje njegovih pravic, pri čemer pa je še kako dobrodošla tudi pomoč prostovoljcev.

Foto: N. Mandič Orehek

Pri naši Univerzi za tretje življenjsko obdobje imamo vsako leto krožek za ohranjanje spomina, ki ga vodi Romana Kumer iz Centra slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka.

VAŠE VRSTICE - IZTRGANO POZABI

SAJ NE BOŠ MAŠE ZAMUDIL!

Minka Likar

Moje babice zagotovo niste poznali. Bila je še iz tistega obdobja, ko je poročena ženska skoraj vsako leto povila otroka. Ja, povijala ga je v zaprane in izprane krpe stare rjuhe in ga potem trdno povezala s povojem. Takrat so se ob krušni peči in na njej noč in dan sušile takšne »plenice«. Pri dvajsetih je rodila prvič, pri triinštiridesetih zadnjič, vmes pa devetkrat in dočakala je starost devetdeset let! To vem zato, ker sem v letu svojega abrahama hotela narediti nekaj več. Za spomin in prihodnost in sem izdelala rodbinsko drevo. Izhodišče sta mi bila prav dedek in babica. Njega se spominjam bolj bežno, na babico pa me veže veliko spominov, saj sem bila že najstnica, ko je umrla. Spomnim se njihove hiše, sicer ponosne kmetije, a stavbe so bile stare, kamnite. Ker temelji niso bili trdni, je spodnji del hiše lezel v zemljo. Kadar smo otroci prišli k njim na obisk, smo se vedno smejali, ker je vsakogar, ki je odprl vrata v izbo, potegnilo proti sredini izbe.

V visoki starosti sta bila mogoče bolj prijatelja, pred tem pa se je v njunih odnosih čutil vpliv alkohola. Večina žensk tistega obdobja se je moralo mnogočemu odpovedati, da so za silo nahranile otroke in vse družinske člane. Bile so bogaboječe, mnogokrat ponižane, posiljevane in fizično zgarane.

Nekoč je ded zvečer prišel pozno domov, naslednje jutro je moral na oddaljeno železniško postajo, na vlak, po kupčiji. Ker je bila ona jezna, mu ni pripravila obleke. Zarobantil je, da se mu mudi,

ona pa nazaj: »No, saj ne boš maše zamudil!« Po naslednjem dogodku je bila menda obleka takoj pripravljena.

Spominjam se pripovedovanja drugega dogodka, kako se je nepridiprav srečal z dedom. Bil je morda eden takšnih, ki jim danes rečejo klošar. Ustavil se je pri njih in v temačni veži opazil na mizi vrv, s katero so povezovali naložene vozove sena in jo vtaknil pod suknjič. Na drugi strani prostorne veže je stal ded, zakašljal je, tujec ga je opazil in se je takoj znašel. Vprašal je:

»Gospod, a mi lahko poveste, kje je pot za Mali Vrh?« Ded je stopil bliže, pa pred njim ven skozi vrata in mu pomignil:

»Kar za menoj stopi, gospod, ti bom takoj pokazal bližnjico tja gor!« Primazal mu je klofuto in rekel: »Vidiš, tole je bližnjica! Vrne "štrik" in se poberi!« Menda je vrv kar sama padla izpod suknjiča in tujcu je bila pot naprej takoj znana.

Naj omenim še en zanimiv dogodek iz dedove mladosti. Fantje iz dveh vasi so se med seboj izzivali k pretepu. Ker so oni drugi začeli, je ded, ki je bil majhne postave, a dokaj učen, pograbil »špevto«, metrsko poleno in prvega izzivalca pritiskal ob zid. Drugi, ki je to videl, je zaklical tovarišem: »Bežimo, poglejte, že ta, ki je tako majhen, je tako močan. Kako močni so potem šele drugi!«

Najbrž se tudi sami spominjate mnogih podobnih dogodkov in pripovedi ali anekdot iz preteklosti. Če so vam moji všeč, jih morda najdete tudi v naslednji številki glasila.

Foto: Osebni arhiv

KJE SO NAŠI ČLANI

NA ŠKOTSKO

Marica Mrak

Navdušenje nad lanskoletnim potovanjem v Wales in London se še ni poleglo, zato je skupina slušateljic angleškega jezika pri UTŽO Škofja Loka prosila mentorja g. Stephena Maylanda, da nas popelje preizkušat pridobljeno znanje tudi letos. Naš cilj je bil Škotska. Dežela hribovitih pobočij, pravljicnih gradov,

jezer, kiltov, dud in viskija nas je prevzela s svojo skrivnostno lepoto. Na vsej poti nas je spremljala razgibana pokrajina slikovitih barv ter nepreglednih pašnikov z ovci in kravami. Na Loch Ness smo šle gledat nekaj, česar ni. Pošast Nessie se seveda ni prikazala. Ogledi znamenitih gradov, mest, razvalin, parkov,

»Gasilska« na Škotskem

zgodovinskih ladij in tehničnih čudežev so si sledili kar prehitro, da bi si mogle vse zapomniti. Vreme nam je bilo neverjetno naklonjeno, saj so dežniki ostali zaprti vseh osem dni našega potovanja. Bilo je prijetno toplo, kar ni ravno običajno za to deželo, medtem ko je doma v Sloveniji menda neusmiljeno deževalo. Naj dodam še, da je sonce zahajalo ob 23. uri po našem času. Morda nas naslednje leto g. Mayland popelje še kam, čeprav ga je neki hudomušni Škot, ki ga je videl v družbi osmih ne prav rosno mladih spremljevalk, proglasil za »toy boy-a«.

PRIJETNO JUNIJSKO LETOVANJE NA MALEM LOŠINJU

Besedilo in fotografije: Zlata Ramovš

PO DOBRIH IZKUŠNJAH IZ PRETEKLIH DVEH LET SMO SE LOŠKI UPOKOJENCI TUDI LETOS ODLOČILI ZA LETOVANJE NA MORJU. OD 13. DO 20. JUNIJA SMO UŽIVALI NA MALEM LOŠINJU.

Lošinj se poleti spremeni v Slovenijo v malem, na njem srečaš skoraj več someščanov kot doma. Posebno to velja za avtocamp Čikat, pa za hotela Aurora in Vespera in tudi za manjši hotel Bellevue, kamor se je poln avtobus upokojujencev našega društva preselil za teden dni. Voda je bila za večino še hladna, sonce pa je bilo že vroče, zato smo vstajali (za moje pojme zelo) zgodaj, da smo se lahko z vsakodnevnih jutranjih pohodov po otoku vračali še pred zajtrkom, preden je sonce pregrelo ozračje. Potem pa naravnost v

V Otoškem vrtu smo spoznali avtohtone rastline in zelišča Lošinja

sobo k Petru, ki je imel v sobnem hladilniku lepo ohlajene borovničke in travarico, saj se nismo smeli prehladiti!

Po obilnem zajtrku nas je čakala dopoldanska kavica pri Željku na obali in potem balinčkanje, pa kopanje in praženje na soncu z dobro knjigo ali Slovenskimi novicami. Po »kosilu na obali« pa so bili obvezni ogledi tekm nogometnega prvenstva, ki smo jih spremljali na obali Latino Beach (tam imajo v ponudbi tudi sex na obali, a mi smo le Gorenjci in ga imamo raje zastonj). Seveda smo vsako nogometno zmago spet slavili pri Željku,

Tudi dež nas je namočil med pohodom, a spet je bil tu Peter s prvo pomočjo. Hvala ti, Peter, drugič te bomo še vzeli s sabo na letovanje! Pa s sabo lahko prineseš tisto buteljko, ki si jo dobil na tomboli!

KJE SO NAŠI ČLANI

Nadaljevanje s prejšnje strani

pa tudi prvo slovensko predajo, saj smo si morali dvigniti moralo. Hodili smo tudi na izlete z ladjico, ki jih je ponujal hotel, obiskali Mali in Veli Lošinj in se povzpeli na hrib Sv. Ivan.

Hotelska animatorka nam je na hotelskem vrtu vsak večer pripravljala prijetna doživetja – nastop dalmatinske klope, plesno demonstracijo, večer z mandolino, predstavitev zeliščne trgovine pa ribji piknik in srečolov itd.

Mali Lošinj nam bo ostal v spominu zaradi lepega okolja, prijetne družbe, dobre hrane, prijaznih hotelskih uslužbencev in lepih doživetij.

Nekdanja Ločanka Andreja, ki vrsto let živi v Malem Lošinju

MED NEPOZABNIMI SPOMINI BODO OSTALE TUDI NASLEDNJE TRI ANEKDOTE.

Janez je v bazenu našega hotela hrbtno plaval kravl. Ko je priplaval mimo ženske, stare okrog tridesetih let, je ta v nemščini zavpila nanj:

»Zmočili ste me!«

Janez ji je v tekoči nemščini odgovoril:

»Iskreno se opravičujem gospa, a plaval sem zelo počasi, nisem vas mogel zmočiti.«

»Ali ne vidite, da imam mokre lase?«

»Ja, nekaj kapljic je na njih, a jaz vas zagotovo nisem zmočil.«

»Kaj pa naj zdaj naredim?« je zasitnarila plavalka.

Janez je zajel sapo:

»Veste kaj, gospa, oba sva člana Evropske unije, lahko me tožite na Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu ali na mednarodno sodišče v Haagu. Dal vam bom vse svoje dokumente!«

Plavalka ga je gledala z odprtimi usti. V tistem trenutku je k histerični ženski priplaval njen vsaj dvajset let starejši ljubimec, jo prijel za glavo in jo ježno potunkal v vodo.

Ko je osupla ženska priplavala na površje, ji je zasikal:

»Še eno tako, pa greš popoldan na trajekt in na obalo. Od tam naprej pa se sama znajdi!«

Novopečeni dedek je pripovedoval:

Žena se je z 21-mesečnim vnučkom vrnila s sprehoda in mi rekla:

»Mali je spet pogruntal novo besedo. Med vožnjo z vozičkom mi je stalno govoril pisa antata. Spraševala sem ga, kaj hoče, pa je stalno ponavljal iste besede. Ali ti veš, kaj to pomeni?« Odkimal sem: »Nimam pojma, prvič slišim.«

Kasneje me je nekaj ujezilo in polglasno sem se pridušal:

»Pi...ma..!«

Kot odmev se je za mano oglasilo: »Pisa antata.«

»Hej, kje pa imaš pa danes ženo?«

»Ja, včeraj je celo uro delala žulj, da ji danes ni treba iti!«

Zadnja skupina prejemnikov priznanj ob 60-letnici DU Škofja Loka za področji prostovoljstva in športa

Dušan Amidžić

Ivan Breznik

Pavel Jereb

Tončka Langerholc

Marija Peternelj

Srečo Pirman

Ciril Pleško

Ferdo Povzek

Ivanka Prezelj

Stane Stanonik

Kati Šegula

Dragica Šuštar

Srečko Tušar

Anica Ziherl

Franc Žontar - Nano

**Loški upokojenci, kandidati za člane občinskega sveta občine Škofja Loka
na lokalnih volitvah 10. oktobra 2010**

mag. Srečko Beričič
Socialni demokrati

Janez Demšar
Liberalna demokracija
Slovenije

Franc Dolinar
Demokratska stranka
upokojencev Slovenije

Stane Ferle
Miha Ješe in
prijatelji Loke

Jože Galof
Liberalna demokracija
Slovenije

Veronika Hartman
Miha Ješe in
prijatelji Loke

mag. Mirjam
Jan - Blažič
Socialni demokrati

Ivo Janez Jelenc
Demokratska stranka
upokojencev Slovenije

Štefan Kalamar
Socialni demokrati

Borjana Koželj
Socialni demokrati

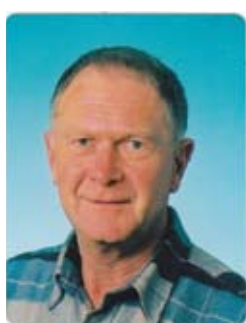
dr. Ivan Kristan
Liberalna demokracija
Slovenije

Marjan Luževič
Miha Ješe in
prijatelji Loke

Nevenka
Mandić Orehek
Socialni demokrati

Valentin Ogris
Demokratska stranka
upokojencev Slovenije

Milko Okorn
Liberalna demokracija
Slovenije

mag. Andrej Pipp
Liberalna demokracija
Slovenije

Alenka Pokorn Kavčič
Liberalna demokracija
Slovenije

Jože Porenta
Miha Ješe in
prijatelji Loke

Srečko Tušar
Socialni demokrati

Vlado Vastl
Demokratska stranka
upokojencev Slovenije